

ELŐFIZETÉS

KELTÁN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VEDÁKNI:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4. hasábján petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

Nyilvánt. száma 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, május 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendégek: A motorostól — a városi tanácsig.

Az országos tornanap.

A politika köréből.

Kirahanás Port-Arthurból.

Az önkormányzat megalakulása.

Bernovics és az aradi tornanap.

Arad a kongresszusokon.

Balás István halála.

Egy aradi huszártiszt halálesetéről.

Aradi adóreformok.

Tárcs: Egy asszony levelei. Írta: Fényes S. dr.

Csarnok: Délibáb. Írta: Tutsek-Bexheft Lilly.

A motorostól — a városi tanácsig.

Arad, május 24.

Egyik helyi lap pünkösdi számában „Arad jövője” cím alatt városunk jövőjéről értekezik. Ugy mellékesen foglalkozik az arad-csanádi vasutak vezérigazgatójának, Vásárhelyi Béla főrendiházi tagnak „Arad jövője” című brosjúréval, mely tudvalevőleg programot állít fel arra nézve, mint kell a városokat válságos helyzetükből kiragadni. A nagy és általános feltűnést keltett füzet épp oly érdekesen, mint tanulságosan méltatja a városba vezetett vasuti közlekedés jelentőségét, óva int a közuti vasut privilegiumának meghosszabbításától és megmutatja a veszélyeket, melyeket kerülnünk kell, hogy a szabadságunk dolgában bele ne essünk apáink hibáiba, kik tudatlanságukban savanyu szöveget ettek, amitől azután az unokáknak vá-

sott meg a foguk. E füzetből megtanuljuk ismerni a közuti forgalom nagy jelentőségét a város kezelésében, az új hálózat létesítésének, valamint a jövőben közuti közlekedés olcsóságát a közönségre nézve. És a füzet, mely nemcsak egy kiváló egyéniségnek elmefuttatása, de egyúttal felszabadító tény volt a válság pillanatában, — amennyiben döntő mértékben járult hozzá, hogy Aradváros törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén a meggyőző érvek hatása alatt megtalálta a helyes irányt a közuti közlekedés kérdésének utasításában, — megmondja végül, hogy mint kell a kérdést megoldani, mit kell tennünk. És erős meggyőződésünk, hogy mikor a városunk forgalmát (mely szoros összefüggésben van vidékünk mezőgazdaságával, ép úgy mint városunk iparával és kereskedelmével) emelő motorosok létesítéséről lesz szó és tette kerül a dolog, első sorban ott fogjuk látni az acsev. vezérigazgatóját, aki csak akkor beszél, ha valamit tenni akar és a kínál a szóra nyomban a tett következik.

És most lássuk a helyi lap cikkírójának pünkösdi elmélkedését, mely szintén Arad jövőjével foglalkozik. Némi csekély reménnyel ő is viseltetik a motorosok iránt, noha csak szép „álmoknak” tartja. Cikkíró magasabb idealok felé törtet.

Nemcsak a szomszédos vidékek oláh és sváb lakosainak fillérjeire, de inkább a távolabb fekvő országrészek jómódu közönségének a forintjára kell nekünk Arad

igazi jövőjét felépítenünk, ha megélni akarunk. Eddig a jóslat.

Még nem olvastam cikket, ahol az idealizmus annyi realizmussal egyesült volna. Idegen forgalmat kell kreálnunk (íme a realizmus), mert Arad a „magyar Golgota.” A távolabb fekvő országrészek forintját keresi az egyik mondatban, de már a másik mondatban panaszkodik a „minden eszményiséget megölő realizmus” ellen. Cikkíró keservesen kel ki, hogy a vasuti várótermekből hiányzik a plakát és a reklámhirdetés, mely a vértanúk szobrának ábrázolása mellett a globe trottereknek megmagyarázná, hogy Arad ez, meg az.

Tisztelem, becsülöm cikkírónak pietását és gyakorlati üzleti érzékét, de én részemről el is különítem e két dolgot egymástól. Először mert a kegyelet egy külön dolog, melynek semmi köze az üzletnek, másodsor az üzletbe nem szeretek kegyeletes dolgokat belevegyíteni.

Cikkíró Arad jövőjével foglalkozva, elégedetlenségét nyilvánítja Arad város közönségével szemben, mert 1890. illetve a vértanúk szobra leleplezése óta egy lépést sem tett, hogy az idegeneket idecsábítsa. Édes istenem, hiszen csak nem lehet minden évtizedben egy újabb szobrot felállítani. De ha lehetne is, ha módunkban volna és megtennénk, magunkra maradnánk az idegen forgalom céljából emelt szoborral együtt.

Igazságtalan a cikkíró, mikor a következőképpen jajdul fel: „És tettünk-e akár

Egy asszony levelei.

Írta: Fényes Samu dr.

I.

Kedves Juliskám.
Azt kérde, miért vagyok boldogtalan? A férjem elhanyagol.

Nem hűtlen ő, nem szeret ő mást, nem csúlsap, nem könnyelmű rá se néz az asszonyokra, de, sajnos velem se tesz kivételt.

Egész nap nem látom, azt mondják a kenyérután futkos. Alig nyeli le az ebédet, szalad, ha este haza jön, fáradt, a beszélgetés is nehezebbre esik. Alig várja hogy lefekhesék. És képzeld mit csinál, ha lefekszik? — olvas, a mig elalszik a könyvön, alszik reggelig mint a bunda. De reggel is csak azért kel föl, hogy szaladjon.

Hét élet ez? — már mint nekem. Hegyes nyelvecskéd van galambom, s azt hiszed, hogy ugyancsak ráncáfoztál azzal az érveddel, hogy mégsem lehet az szóról-szóra úgy, a hogy elmondtam, — a minek élő cáfolata a gyermekeim.

Édes istenem, hát igazán azt hiszed, hogy az asszony minden vágyát betölti az anyaság? Ezt csak a moralisták hirdetik, de ők se hiszik. Élni akarok, nekem pezsgő kell, ha szenvedés is jár a nyomában.

Unatkoztam. Ha én egyszer megunom az unatkozást!

Képzeld mit mondott az a mormotér, mi-

kor azzal ijesztettem, hogy eszembe talál majd jutni, hogy másutt keresem azt a szórakozást, mit mellette nélkülözök. Tudod, mit mondott? — Ha találsz nálam derekabb férfit, ki jobban szeret, hűségesebb hozzád, ki érted többet dolgozik — mondd meg, én szabadjára hagylak.

Nem egy örült beszéde ez? Talán azt keressük mi, mikor valamit keresünk? Ez egyenes lelki kényszer, mely tilosba hajt. És neked elmondhatom, félek magamtól. A kis Duc — emlékszel rá — ugyancsak megnőtt atléta, finom, fekete csinos bajusza, szeretetreméltó, kedves, udvarias szellemes és a minap megvallotta, hogy hallatlan örültségre vonta értem képes.

És azóta folyton azon töröm a fejem, vajjon én is képes volnék érte valami hallatlan nagy ostobaságra.

Férjem uram mégis nagyon elbizakodott és engem bánt a közönye, bizonyísten megérdemlene egy kis leckét.

Képzelem, hogy ráncolod ennek olvasására a homlokod, — hát inkább egy szót se szól többet.

II.

Kedves Barátnőm.

— A mit óhajtottam, megvan, — a lecke. Egy kicsit tán kemény is, ennyit tán magam sem akartam, de hát ha követ dobunk, ki tudja előre hova esik, — kít hogyan talál meg.

Duc örülten szerelmes belém... szavai napról-napra jobban perzseltek, igen, ez a helyes kifejezést, perzseltek és minél jobban perzseltek, annál inkább áhítottam reájok.

Tegnapelőtt igen rossz hangulatban voltam, El akartam menni a Kossuth-asztaltársaság báljára. A mormotér persze azt mondta, hogy nem mehet, mert dolga van, rossz kedve van, holnap is sok lesz dolga (holnap is rossz lesz a kedve) — neki ki kell aludnia magát stb. stb.)

Nem szóltam semmit, a laképnél hagytam, sétálni mentem. Ducival néhány nap óta csak a sétákon találkozom. Nem mintha a férjem sejtene valamit, vagy törődnék vele, hányadán vagyunk, de mert... egyszerűen sétálgatunk. Jó hosszú sétákat teszünk végig a toronyirányban a külváros csendes utcáin, a hol az emberek nyüzsgő zaja nem zavarja édes elmerengésünket.

Duc rábeszélte, hogy menjek el a bálra, ő is ott lesz. Visszajövet találkoztam Nelli néni-vel. Ő neki valami unokahuga van itt, azt gardírozza, megmondtam neki, hogy velők megyek.

Tegnap este — az uram tudja isten, hol járt — szépen felöltözködtem bál ruhámba. Csak látnád! valóságos költemény — az első kivágott ruhám. Azelőtt nem igen mertem ilyet hordani, de most erősebb vagyok és szentül hiszem, hogy pompásan áll.

Eppen a keztyűm gomboltam — gyönyörű példány, Ducitól nyertem fogadáson — mikor belépett a mormotér.

— Hova készülsz?

— A bálra.

— S kivel?

mint város, akár mint társadalom csak a legparányibbat is, hogy elősegítsük megvalósulását annak az eszmének, melyért egy szegény, de lelkes együletünk küzd: a kulturpalotában egyesítendő kincsek biztos megőrzése számára.

Azt hiszem, hogy hazafias célokért egy város közönsége sem áldozott annyit, mint épen Arad város közönsége és társadalma. Egyszerre mindent nem lehet. Hisz cikkíró maga szólal fel legfájdalmasabban, mikor azt mondja, hogy a „kereskedők és iparosok, akik a mostani rettentő üzletpangás alatt még a tornaünnep és a bérmlás előkészületei alatt sem csinálnak naponta annyi bevételt, amennyi a családjuk konyhapénzére elég volna.“ Ettől a társadalomtól uram, már nagyobb áldozatokat kívánni nem lehet, nem szabad.

És arra a veszélyre, hogy megbántsam cikkíró ur kegyeletét, ki kell mondanom, hogy nem is hiszem, miszerint a kulturpalota nagy idegenforgalmat létesítene. Meg vagyok győződve, hogy az emelendő kulturpalotáért egyetlen ember sem jön majd Aradra, kivéve a megnyitást. De azért magam is azt mondom: építsünk kulturpalotát, ha módunk lesz rá.

Hosszasabban foglalkoztunk laptársunk „Arad jövője“ c. cikkével, mint amennyire kellett volna. De tettük azért, mert nincs az a téves dolog, a min józansággal nem javíthatunk, mint a hogy nincsen az a helyes dolog, melyet ügytelenséggel el nem lehetne rontani. Téves dolgokat is szívesen hallgatunk meg, de ha azok a dolgok félig helyesek, félig tévesek, úgy azok bajt okoznak, mely ellen már preventive kell állást foglalni.

A természet rendje az, hogy az erősebb győz a gyenge felett. Erőt kell gyűjtenünk és nem pazarolnunk. Erőssé, szabaddá és függetlenné kell tenni e várost. Az első lépés, hogy a város birtokába vegye a közlekedést. Ezen lépés után következik a többi. De kegyeletes dolgokat

ne keverjünk bele e város gazdasági fejlődésébe és a motorosokat ne zavarjuk össze a kulturpalotával. Az utóbbi egy más lapra tartozik.

A városi helyi közlekedéssel és a motorosokkal új korszak fog megnyílni Arad város történetében. Hinni kell az új érában, bizni küldetésünkben, ha azt akarjuk, hogy arra méltók is legyünk. Vársárhelyi könyve megadja misszióinkban való hitünket. Meglehet és gyakran úgy is van, hogy „nemo profeta in patria sua“. Tapasztaljuk, hogy széles ez országban és ez ország határain túl jobban és többre becsülik azt a nehéz úttörő munkát, melyet a csanádi vasutak a motorforgalom körül kifejtettek. De ha úgy is volna, hogy hazájában senki sem profeta, úgy mégis csak igaz az, hogy az aranyak ott van legtöbb értéke, a hol verték. A motorszeme Aradról indult ki és itt is fog legfényesebben érvényesülni.

És addig ne is nyugodjunk, míg „Arad jövője“ érdekében az első elhatározó lépést meg nem tettük. Haladjunk az acsev. vezérigazgatója által kijelölt uton és ne térjünk, míg célt nem értünk más utakra. Ne dilettanskodjunk más népszerű és hazafiasabb eszmékkel; ne nézzünk se jobbra, se balra, csak előre. Eszünket és erőnket itt összpontosítsuk.

Az angol kereskedelemről tartott egyik értekezésében lord Roseberry azon klaszikus szót mondta, hogy miként fegyelmetlen bátorság huzamosabban semmire sem tud menni fegyelmezett sereggel szemben, ép úgy a gazdasági harcban is az iskolázatlan tehetségnek és lelkesedésnek le kell maradnia, a gondos és hivatásos műveltséggel szemben. Tisztelt városi tanács! Tanulmányozzák és készítsék elő a kérdéseket, gondos és hivatásos műveltséggel, mert befolyásos vállalatokkal és ügyes emberekkel állunk szemben, a hol a győzelemhez nem elegendő e város közönségének áldozatkészsége és lel-

kesedése. Ha igaz, a mit a német tart, hogy „Wissen ist Macht“, akkor bizonyára nincs nagyobb szegénység, mint a tájékozatlanság, vagy a tudatlanság.

Egy városi képviselő.

A nemzeti párt válsága. A magyar parlamenti élet történetében szinte példátlanul áll az eset, hogy egy politikai párt, mely röviddel ezelőtt még a kormányhatalom elnyeréséről ábrándozott, alig néhány hónap alatt a tökéletes széttűlés útjára jusson. Az Apponyi Albert gróf vezetése alatt állott nemzeti pártot ez a sors érte. A bécsi „Zeit“ közlése szerint a párttagok legnagyobb része visszavándorozik a szabadelvű pártba, s akik kívül maradnak is, elhagyni készülnek szerencsétlen vezérüket, mert érzik, látják, hogy nem vezette, hanem minden időben félrevezette őket. Apponyi céltudatlan, minden határozottság nélkül való politikája a legcsufondárosabb csődbe jutott. Mosolyt fakasztó tehát Wittmann Jánosnak ugyancsak a fentebb említett bécsi lapban megjelent nyilatkozata, melyben ezeket mondja:

— Apponyinak ma is híve vagyok, mégis az a vélekedésem, hogy azután a hálátlanság után, amelylyel ez az önzetlen államférfi minden oldalon találkozott, Apponyinak nem új pártot kellene alakítani, hanem rövid időre vissza kellene vonulnia. Rövidesen azután *triumfussal hoznák vissza*. Mert Magyarországon kevés a *talentum*, és még kevesebb az olyan jellem, mint az Apponyi-é.

Hogy a nyilvános életben még a mostaninál is egygyel kevesebb legyen, azt őszinte szívünkből kívánjuk.

Az országos tornaünnep.

Az ország tornászai Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Három nap, telve izgalommal, pezsgő életkedvvel és sok gyönyörűséggel: ez a lefolyt országos szövetségi tornaünnep rövid jellemzése.

Az egész Arad telve színes tornászruhát viselő fiukkal. Fiukat említünk, mert bárha a tornászok közt sok szürke haju, sőt minden haj nélküli is akadt, de

Ez a hidegsége, ez a leckéztető, lenéző hangja kihozott a sodromból, valami rettenetesen akartam a szemébe vágni, a miért... megverjen.

— Ducival megyek.

Azt hittem igazán arcúl üt. Elsápadt, meg is mozdult a keze — de nem szólt semmit, csak kétszer, háromszor végig mérte a szobát, aztán így szólt:

— Az ostobaság lenne. Békisérlek.

Szerettem volna meg mondani neki valamit, magam sem tudom mit, de nem mertem megszólalni, mert nagyon szikrázott a szeme. Tehát úgy látszik, mégis szíven találtam. Jól esett. Most eljön, inzultálni fogja Ducit... jó volna talán figyelmeztetnem... Ne. Hadd lássuk ki az erősebb.

Nem történt azonban semmi, azaz hogy börtány nem történt. Néhány szót váltottak ugyan egymással, — néhány percre félre is vonultak... de csak sejtem, mi történt. Férjem úgy látszik, elégtételt kért tőle, s elintézték gavalérosan, néhány szóval. Most már alkalmasint a segédek tárgyalnak, mert Ducit a neki ígért szupécárdásért se jött el.

Dobogó szívvel mentem haza, nem mondhatnám, hogy rosszul esett... nem. Valami nagy várakozás öntötte el a lelkemet. Valami fog történni, valami kimondhatatlan.

De nem kérdeztem semmit, ő meg nem mondott semmit. Vajon mi lesz?

Mici.

III.

Kedves Juli.

Megtörtént a váratlan, a rettenetes...

Raggal bejött az uram a beszélgetés a fűtetlen szalonszobában. Hidegen, szinte közönyösen beszélt:

— Beszéltem Ducival.

— Megverekszel vele? kérdeztem hirtelen.

— Nem én. Az ératlen ficsurkáknak való.

Látom, sejtem, hogy szereted, különben anyalétre nem viselhetnéd magad így. Alkalmasint rettenetes erős a szenvedélyed s ilyenkor az ember nem tud józanul gondolkodni. De én nekem kötelességem rólad minden körülmények közt gondoskodnom. Így szóltam tehát Ducidhoz: Uram én azt mondtam a feleségemnek, hogy szereti. Az ilyet a férfi vagy legyőzhetetlen szenvedélyből, vagy léhaságból mondja. Ha szereti igazán, vegye nőül. Én elválok szép rendben, csendben, minden hibát magamra veszek s azután elveheti, mielőtt kompromittálta. Ez esetben nekem holnap délig következő tartalmu levelet ír: „Uram, szeretem ő nagyságát és becsületszavamra fogadom, hogy nőül veszem, mi helyt válópőre eldől.“ — Ha azonban csak léhaság mondatta önnel azokat a szavakat, úgy én jelentem ki önnek becsületszavamra, hogy — megkórbacsolom. De sem így, sem úgy meg nem verekszem. Holnap délig várok a levélre.

Egy szót se szólt többet ez az én uram, ott hagyott... s engem most mindenféle bolondnál bolondabb gondolat gyötör... magam se tudom mi, — várom, nyugtalanul várom a levelet.

Micid.

IV.

Juliskám.

Délig nem jött válasz, csak fél kettőkor György ur udvariasan kijelenti, hogy tegnapi beszélgetésük félreértésen alapult. Ő rendkívül tisztelettel viselkedik irántunk, soha egy gondolatlanul megsérteni nem akart, szóval is mentgetné magát, de kénytelen a magyarázatot levélre bízni, mert beteg idegrendszere a Rivie-

rára hajtja, hova is már a reggeli gyorsvonattal elutazott stb.

... A nyomorult!... elszökött!

Az uram nem szólt semmit, megmutatta a levelet, nálam hagyta, kiment a dolga után... Még ilyenkor is rendesen tudja ellátni a dolgát. Hát nem rettenetes ez?

És az a gyáva elszökött előle... hitvány himpeller!

V.

Aranyos Juliskám.

Elment a kedvem a levelezéstől, mert elment a kedvem az ábrándozástól. Azért nem kaptál két hét óta tőlem levelet.

Az uram nem volt itthon. Bátran itt hagyhatott, nem csal engem többé törbe sem magam boldogsága, sem a más hazugsága.

A gyerekekkel foglalkoztam. Olyan édes kis jószágok, különösen a legkisebb.

Tegnap jött haza az uram. Feszült a viszony köztünk, hát nem is írt távolléte alatt. Azt sem tudtam, mere járt.

En vacsorát készítettem neki, sürgölődtem de orcájába nem mertem nézni. Mikor a holmiját kirakta, nekem is adott egy csomócskát.

— Ezt neked hoztam.

Kibontottam, egy somfabotnak összetört két darabja volt benne.

— Annak az embernek a hátán törtem össze.

— Hogyan, te utána mentél?

— Utána, a Rivierára s mondhatom alaposan meggyógyítottam a beteg idegeit.

... Megcsókoltam a kezét.

Ugy-e, egész emóer a talpán ez az én uram?

Micid.

valamennyi olyan életerős, olyan fiatal volt, mint a husz éves gyerekek. És mikor beszámolunk a pünkösdi két nap eredményéről, szinte csupa szuperlatívust szeretnénk használni. Szép volt, gyönyörű volt, lelket emelő volt.

Az *Aradi Tornaegyesület* maradandó, emlékeztető érdemeket szerzett magának a hazai tornaügy terén: ezt senki el nem vitathatja. Amennyi élénkséget és színt ez a három nap behozott Arad életébe: azt mind az Aradi Tornaegyesület rendezőségének, fáradhatatlan munkásságának járára írhatjuk.

A vasárnapi és hétfői ünnepélyekről a következő tudósítást adjuk:

Vasárnap délelőtt.

A szombati előmérkőzések után vasárnap reggel gyönyörű idő virradt a városra. Már korán reggel megindult a népvándorlás a vaggongyár háta mögött rögtönzött óriási versenytér felé. Nagyrészt diákok, és a sportügy aradi barátai mentek ki, hogy az előmérkőzéseket és a Vetsey díjért való mérkőzést megtekintsék.

Reggel nyolc órakor kezdődött a szövetségi összetett főverseny előmérkőzése. Az előmérkőzésben hatan maradtak a délutáni főmérkőzésekre, névszerint: *Barthó Jenő* (Budapesti Egyetemi Athletikai Klub), *Coray Arthur* (Budapesti Torna Klub), *Sajó Béla* (B. T. C.), *Vagner Rezső* (Budapesti Budai Torna Egylet), *Dános Árpád* (B. E. A. C.) és *Csorna Kálmán* (B. E. A. C.)

Fél tíz órakor volt a 100 méteres síkfutás előfutama. A negyed angol mértőföldes gátfutás előfutama, miután összevissza heten jelentkeztek a benevezettek közül, elmaradt. Ezekkel a versenyekkel egyidejűleg folyt a Vetsey-díjért való mérkőzés a magas nyujtón. Ebben a versenyben csupán négy mintacsapat állott ki, még pedig a Budapesti (Budai) Torna Egylet, a Postatisztviselők Sportegylete, a Soproni Torna Egylet és a Szegedi Torna Egylet 6-6 emberből álló csapata. A verseny eredménye a következő:

I. *Soproni Torna Egylet*. Kapja a Magyarországi Tornaegyletek Szövetségének ezüst Vetsey serlegét, első osztályú szövetségi oklevelet és hat nagy ezüstérmét.

II. *Budapesti (Budai) Torna Egylet*.

III. *Postatisztviselők Sportegylete*.

IV. *Szegedi Tornaegylet*.

(A diszközgyűlés.)

Ugyanekkor a városháza közgyűlési disztérmben diszközgyűlést tartott az Aradi Tornaegyesület 25 éves fennállásának emlékére.

Miután *Urbán Iván* főispán ismertette az egyesület 25 éves fennállásának történetét, *Teleki Sándor* gróf, az országos tornaszövetség elnöke üdvözölte a diszközgyűlésen megjelent tornászokat, s ezután megnyitotta az ülést.

Molnár Viktor dr. miniszteri tanácsos átadta ezután a diszközgyűlésnek *Berzeviczy Albert* közoktatásügyi miniszter üdvözlését, amit harsány éljenzés fogadott.

Erre felolvasták a szokásos jelentéseket és számadásokat, amelyeket a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett.

Az indítványok során *Czölder János* dr. indítványára a közgyűlés *Berzeviczy Albert* közoktatásügyi minisztert és *Götz Ferdinánd* dr.-t, a német tornászok vezérét, az országos tornaszövetség tiszteletbeli tagjává választotta, *Bokody Tivadart*, *Maurer Jánost*, *Schneider Frigyes* és *Nagy Sándort* diszközlevelekkel tüntette ki.

Ennek megtörténte után a tisztujításra került a sor. *Teleki Géza* gróf diszelnök a szá-

vazatszedő bizottság tagjaivá felkérte: *Jász Gézát*, *Klein Dezsőt*, *Freiler Bélát*, mire kezdetét vette a választás. Az új tisztikar tagjai lettek: elnök *Teleki Sándor* gróf (Budapesti Torna Club), budapesti alelnökök, *Czölder János* dr. (budai), *Hennyey Vilmos* dr. (Budapest). Vidéki alelnök *Urbán Iván* (Arad), titkár *Andor Endre*, pénztárnok *Freiler Béla* (B. T. C.). Igazgatósági tagok *Bély Mihály* (Budai), *Bolla Mihály* (Nemzeti Torna Egylet), *Botzenhardt János* dr. (Obudai), *Brüll Alfréd* (M. T. K.), *Demény Károly* (Budai), *Iszer Károly* (B. T. C.), *Jász Géza* (Nemz.), *Jósika Gábor* br. (Kolozsvar), *Klupathy Jenő* dr. (B. E. A. C.), *Kun Gyula* (Nemzeti), *Lassgallner Kálmán* (Debrecen), *Maurer János* (M. Tornatan. E.), igazgatósági póttagok: *Brooser Mór* (Kassa), *Pethe Ferenc* (Eperjes), *Pogány Gyula* (Pozsony), *Schneider Frigyes* (Sopron), *Stielly* (B. A. C.), *Stern József* (B. III. ker. T. s. V. E.), számvizsgálók *Farkas Sándor* (M. T. K.), *Galambos Ede* (Budai), *Radisits György* (Nemzeti), pót-számvizsgálók *Harrer Ferenc* (Budai), *Papp Sámson* (Postás), *Zecmeister Oszkár* (B. T. C.)

(A zászló-avatás.)

Miután a diszközgyűlés véget ért, a tornászok zászlóik alatt a városháza előtti téren rendbe állva, megindultak a Szentháromság szobor előtt felállított sátor felé. A menet élén *Andrényi Károlyné* urnő, a zászlóanya és a koszoruspárok mentek hosszú kocsisorban. Koszorús párok voltak:

Br. *Bedeusz Bella* — *Nagy Imre*, *Braun Irén* (Kisjenő) — *Gabos Jenő*, *Flamm Józsa* — *Szegő Hugó* dr., *Freud Ilus* — *Szöke I. Imre*, *Hadffy Elza* — *Keller Gyula*, *Hirschmann Böske* — *Török Ferenc* dr., *Klein Sári* — *Rácz Sándor*, *Leopold Frida* — *Pohl Károly*, *Montag Erzsé* — *Sándor Arthur*, *Nagy Irén* — *Baum János*, *Oblath Margit* — *Földes Miksa*, *Pénzes Szeréna* — *Babiák Nándor*, *Roth Margit* — *Rácz Jenő*, *Sariot Fanni* — *Keller Lajos*, *Schusztér Ilma* — *Flam Miksa*, *Steinitzer Elza* — *Austerweil László* dr., *Steinitzer Erzsé* — *Sándor Dénes*, *Szél Ilonka* — *Schwellengraber István*, *Szabó Juliska* — *Bauer Béla*, *Tenner Aranka* — *Sztanits György*, *Werner Olga* — *Mariházy Miklós*.

A sátorhoz érkezve, az összes jelenlevők elénekelték a Szózatot, mire *Kun László* dr. apátkanonok megkapóan szép beszéd kíséretében felavatta a tornaegylet új zászlóját. Beszédében a testi és lelki erők összhangba hozásáról szólt, figyelmeztetvén a tornászokat, hogy tökéletességet csak ezáltal érhetnek el.

Ezután az aranyozott paliszalaku fejjel ellátott szögek beverésére került a sor. Egymás után állottak a zászló mellé Aradváros és Arad megye előkelőségei, hogy különböző jelmondatok kíséretében elvégezzék a szögbeverést. Ott volt *Molnár Viktor* miniszteri tanácsos, aki *Berzeviczy* miniszter megbízásából vert be szöveget a zászlórudba; rajta kívül ott láttuk *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tagot, *Urbán Iván* főispánt, *Dálnoky Nagy Lajos* dr. alispánt, *Institoris Kálmán* kir. tanácsos polgármestert, *Barabás Béla* dr., *Nemess Zsigmond*, *Szombathy György* és *Vásárhelyi László* országgyűlési képviselőket, *Papp I. János* görög keleti román püspököt, *Hamzsea Agoston* arkimandritát, *Lehmann Vince* vezérőrnagyot, *Belnay János* huszárezredest, *Hadfy Imre* honvédőrnagyot, *Sariot Domokos* főkapitányt, *Péterfy Antalt* és *Robitzek Agostont*, az Aradi tornaegyesület tisz eletbeli elnökeit és az aradi előkelőség számos tagját.

A zászlószögek beverése majdnem délután egy óráig tartott, mire a jelenlevők elszéledtek. Délben a vendégek tiszteletére *Urbán Iván* főispán ebédet adott a Fehér Kereszt szálloda télikertjében.

Vasárnap délután.

Délután három órakor kezdődött meg a tornászok csapatainak kivonulása a versenytérre. Gyönyörű látványt nyújtott a hosszú, egyenes vonalban haladó tornászcsereg, amidőn a lyceumtól megindulva zászlókkal, jelzőtáblákkal, teljes díszben haladt végig a Jókai-téren, az Eötvös-utcán, a Szabadság-téren, az Atzél Péter-utcán, az Andrássy-téren, József főherceg-uton, Boros Beni téren és a városligeten. A házak ablakai telve voltak a felvonulást néző közönséggel.

A menet élén a vaggongyári tűzoltók zenekara harsogtatta a Rákóczi-t, utána mindjárt az Aradi Tornaegyesület vörös inges, vörös-kék sikkas csapata következett *Nagy Sándor* titkár-művezető vezetésével. Az összes tornászok balkarjukon vitték a kabátjukat, és a legszebb, katonás rendben értek ki a pályára. A felvonulásban a következő egyletek vettek részt: Aradi Tornaegyesület 60, Budapesti Athletikai Club 84, Budapesti (Budai) Tornaegylet 48, Budapesti egy. Athl. Club 82, Budapesti III. ker. T. és V. E. 20, Budapesti P. és T. T. Sport E. 29, Budapesti Torna Club 78, Debreceni Torna és K. E. 16, Eperjesi Torna és Vívó E. 31, Kolozsvári Athletikai Club 17, Magyaróvári Gazd. Ak. Athl. C. 21, Magyar Testgyakorlók Köre 26, Nemzeti Tornaegylet 50, Ó-Budai Tornaegylet 27, Pozsonyi Tornaegylet 4, Soproni Torna és T. Egylet 14, Szabadkai Sport Egylet 22, Szegedi Tornaegylet 25, Temesvári Tornaegylet 21 taggal, összesen tehát tizenkilenc egylet 570 résztvevővel. Megjegyzendő, hogy ezeken kívül még mintegy kétszáz tornász jött Aradra, hogy végignézzék az ünnepélyt.

Künn a versenypálya előtt ekkor már hosszú sorban állottak a két és egyfogatu kocsik, amelyeken a verseny nézőinek egyrésze kijött. A deszkapalánk mellett a város három lovasrendőre, több gyalogos rendőr és tűzoltók tartották fenn a rendet. Maga a pálya kívülről is igen szépen mutatott. Az óriási területet átölő deszkapalánk mellett hatalmas póznák állottak, melyeknek tetején nemzetiszín lobogókat lengtetett a szellő. A póznák cserfagalyból készült láncokkal voltak összekötve, a póznákon pedig a város cimerei és jelvényei díszlettek. A közönség befogadására három diadalívvel ellátott kapu szolgált, melyeknek homlokzatán nagy betűkkel díszlett a felírás:

Országos tornaünnepély.

A palánkon belül három oldalról hatalmas tribün állott, mintegy kétezeröttszáz ember befogadására. A vaggongyárral szemben fekvő bejárat mellett jobbról-balról egy-egy páholy volt felállítva, melyek közül az egyikben a zsűri, a másikban a tornászok vezetői, illetve az ünnepély rendezői foglaltak helyett. A tribünök telistele voltak; szebbnél-szebb toillettek adták meg a színét a képnek, amelyből itt-ott kivilágított egy buzavirágkék attilla. Ott volt Arad városnak és a vidéknek színe-java. Az állóhelyeket is teljesen megtöltötte a diákság.

Háromnegyed négy óra volt, mikor a városliget felőli kapunál megharsant a Rákóczi-induló, és megkezdődött a csapatok bevonulása. Nem is említve az aradiakat, nagyon tetszetek a Budapesti tornaklub fehéringes, a Postások fekete-zöld ruhás, a Temesvári Tornaegylet és az Egyetemi atletikai klub fekete-fehér dresszes csapatai. Különösen a Postások gyönyörű szál emberekkel összeválogatott csapatát fogadták tüntető tetszésnyilvánításokkal.

A vaggongyári zenekar a versenypálya közepén lévő körbe állt, a míg az összes csapatok elvonultak a zsűri páholya előtt. A páholy előtt valamennyien meghajtották a zászlóikat,

a mely üdvözlést a zsüri tagjai kalaplevétellel és integetéssel köszönték meg.

(Az ünnepély megnyitása.)

Az egyes csapatok erre oszlopsorba állottak a zsüri páholya előtt, mire a zenekar rázendített a Hymnusra, a mit az egész közönség állva, levett kalappal hallgatott végig. Majd Urbán Iván főispán lépett elő és rövid beszédben üdvözölve a magyarországi tornaegyletek szövetségét és a tornászokat, felkérte Teleky Sándor grófot, hogy nyissa meg az ünnepélyt.

Teleky Sándor gróf örömet fejezte ki a főként, hogy neki jutott ez a feladat. Köszönti Arad közönségét és az ünnepélyt megnyitja.

Erre előreléptek a zászlóvivők, akiknek zászlóit az aradi hölgyek ünnepélyesen megkoszorúzták. Elsőnek a Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége zászlóját díszítették fel az aradi tornaegylet által adott, Aradváros színeivel ellátott, aranyhimzésű szalagos koszorúval. Azután sorra következtek a többi koszorú. Megöröklítésre méltó látvány volt, amint az izmos zászlóvivők meghajtották zászlóikat a fehér ruhába öltözött hölgyek előtt, akik méltán képviselték ennél az aktusnál az „aradi szép hölgyeket”. A koszorúzásban résztvettek: Babó Dusi, Biró Margit, Frint Olga, Grumáz Mariska, Hendrey Szilárdka, Hänn Margit, Neumann Böske, Szontagh Ilona, Tiszti Pálma, Török Nusi (Világos), Vajda Olga, Werner Mariska és Zsó Lénke.

Ezután a zászlókat letűzték a bírói páholy mögé, és megkezdődtek a szabad gyakorlatok, amelyekre a rendezői páholyból Nagy Sándor adta meg a jelt egy hatalmas szócsövön keresztül. Mellette Lángi Oszkár és Odry Zoltán mutatták a tornászoknak a csinálendő szabadgyakorlatot. A hatalmas csapat úgy mozgott, mintha dróton ráagatták volna. Minden simán, szabatosan ment, úgy, hogy a gyakorlatok befejeztével felzúgó taps melán megillette úgy a tornászokat, mint a kitérő rendezést.

A szabadgyakorlatok után általános szertornázás következett, melyben a Postások korlátán, a Soproni Tornaegylet nyujtón, a Budapesti Tornaegylet pedig magas lovon váltak ki szép gyakorlataikkal.

(A versenyek.)

A szertornázás befejeztével kezdődtek meg a versenyek, melyeknek lefolyása a következő volt:

I. Szövetségi összetett verseny népies gyakorlatokból. (200 méteres síkfutás, diszkoszvetés, és magasugrás földről.) Első Bartók Jenő (B. E. A. C.) Ugrott 115 cm., futási ideje 25 $\frac{1}{4}$ mperc, dobott 81.98 métert. Második Wagner Rezső (B. B. T. E.) Ugrott 155 cm., futási ideje 25 $\frac{2}{5}$ mperc, dobott 24.05 métert. Harmadik Coray Arthur (B. T. C.) Ugrott 150 cm., futási ideje 28 mperc, dobott 33 métert. Negyedik Sajó Béla (B. T. C.) ötödik Csorna Kálmán (B. E. A. C.) hatodik Dános Árpád (B. A. K.), ki különösen remek ugrásával (177 és fél cm.) tűnt ki.

Az első az Aradi tornaegylet tiszteletdíját (remek ezüst cognackészlet, 1 tálca és 6 pohár) és a szövetség nagy aranyérmét kapta. Ezenkívül fényképezik, és fényképét a szövetség örök időre megőrzi. A második nagy ezüstérmét, a harmadik kis ezüstérmét, a negyedik, ötödik és hatodik bronzérmét kapott.

A verseny után Főth Nándor produkált néhány diszkoszdobást. A legnagyobb dobása 88 méter 60 centiméteres volt.

II. Kötélhúzás. Első a Nemzeti tornaegylet csapata. (Eisenfelsi Schmidt, Radványi Odón, Löwey Kálmán, Horváth Sándor, dr. Gebhardt Károly, Ráczó Ferenc.) második a Debreceni Torna Egylet, harmadik a Postások.

Az első Urbán Iván tiszteletdíját (ezüst szivar és cigarettatárcsa, gyufatartóval) és 6 kis ezüst érmét, valamint a szövetség első osztályú oklevelét, a második 6 bronzérmét és a szövetség másodosztályú oklevelét kapta.

III. 100 méteres síkfutás. Első Hellmich Miksa (B. T. K.) Idő 11 $\frac{1}{4}$, másodperc. Második Bartók Jenő (B. E. A. C.) Idő 12 $\frac{1}{4}$, másodperc. Harmadik Gungl Ferenc (Temesvári T. E.)

Az első az aradi korcsolyázó egyesület tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa) és nagy ezüst érmét, a második kis ezüst érmét, a harmadik bronzérmét kapott.

IV. Labdarúgó döntő mérkőzés. A Budapesti Torna Club és a Budapesti Egyetemi Athletikai Club football-csapatai mérkőztek egymással. A játék meglehetősen lenyhán és unalmasan folyt. Az egyetemiek állandó defenzívában voltak, és csupán ellenfelük gyenge játékának köszönhetően, hogy csak három goalt kaptak. Végeredmény 3:0 a B. T. C. javára. Első félidő 2:0. Igen jó volt az egyetemiek kapusa. A győztes egyesület a saját maga által alapított vándordíjat (hatalmas dísz ezüst serleg) a szövetség első osztályú oklevelét és 11 kis ezüst érmét kapott. A második helyért az egyetemiek Budapesten fognak a Postásokkal mérkőzni. A győztes szövetség másodosztályú oklevelét kapja és 11 bronz érmét.

(Vívóakadémia a színházban.)

Este nyolc órakor a nyári színházban vívóakadémia volt, melyet a Magyar Vívómesterek Egyesülete és az Aradi Tornaegylet együtt rendeztek. Az akadémián csakis magyar rendszerű vívást lehetett volna bemutatni, de ennek dacára is több olasz iskolát láttunk, mint magyart.

A vívóakadémián a következő assaut-k folytak le:

Nagy Sándor vívómester (Arad) — Sándor Dénes amateur (Arad) kardiskola. Halász Zsiga vívómester (Budapest) — Víz Károly vívómester (Budapest) kard. Halász Gusztáv vívómester (Budapest) — Lovas Gyula vívómester (Budapest) kard. Kányai Kiss Albert vívómester (Kassa) — Stiegler István vívómester (Budapest) kard. Sándor Arthur amateur (Arad) — Kmetykó Lajos amateur (Arad) vítör. Tóth Ferenc vívómester (Déva) — Nagy Sándor vívómester (Arad) kard. Geszty Ágoston vívómester (Nyitra) — dr. Angel István amateur (Arad) vítör. Ifj. Halász Zsiga amateur (Budapest) — Leszik Károly amateur (Budapest) vítör. Halász Gusztáv vívómester (Budapest) — Stiegler István vívómester (Budapest) vítör. Halász Zsiga (Budapest) — Rákossy Gyula vívómester (Budapest) vítör. Nagy Sándor vívómester (Arad) — Kmetykó Lajos amateur (Arad) vítöriskola. Rákossy Gyula vívómester (Budapest) — Víz Károly vívómester (Budapest) kard. Dr. Angel István amateur (Arad) — dr. Máthé Lajos amateur (Budapest) kard. Halász Zsiga vívómester (Budapest) — Ifj. Halász Zsiga (Budapest) vítör. Dr. Bakos Géza amateur (Budapest) — Stiegler István vívómester (Budapest) kard. Dr. Angel István amateur (Arad) — dr. Bakos Géza amateur (Budapest) kard. Bulyovszky N. amateur (Budapest) — Tóth Ferenc vívómester (Déva) kard. Dr. Hoor Mór amateur (Budapest) — Halász Gusztáv vívómester (Budapest) kard. Dr. Lévay Zsigmond amateur (Budapest) — dr. Máthé Lajos amateur (Budapest) kard. Halász Zsiga vívómester (Budapest) — Rákossy Gyula vívómester (Budapest) kard.

A színház szorongásig tele volt. Legjobban tetszettek a mesterek közül Lovas Gyula, Víz Károly, Halász Zsiga és Nagy Sándor, az amatőrök közül a 14 éves Ifj. Halász Zsiga, Angel István dr. és Máthé Lajos dr.

(A táncostály.)

Este tíz órakor a városligeti vendéglő dísztermében a zászlóanya, a koszorús hölgyek és Aradváros hölgyeinek tiszteletére zártkörű tornabál volt. A mulatság úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényes sikerrel járt, ami a táncosok és táncosnők szép számánál fogva természetesen volt. Az estélyen jelen voltak:

Assz nyok: Ifj. Andrányi Károlyné, dr. Steinitzer Pálné, Nikolets Ilonka, Papp Miklósné, özv. Giezföld Józsefné, Scherhag Jánosné, Ferch Odónné, Imigóné, Ullásch Adolfné, Balogh Józsefné, Kende Odónné, Friedrich Lajosné, Herczeg Lászlóné, Frint Lajosné, báró Bedeus Károlyné, Braun Fülöpne (Kisajenő), Leopold Adolfné, Flam Lipótné, Freud

Vilmosné, Vitkai Béláné, Weil Alajosné, Schwellengraber Józsefné, Biró Danielné, Csatlós Ignácné, Grumázné, Zárai Odónné, dr. Angel Istvánné, Wagner Béláné, Kun Ferenoné, Nagy Lajosné, Markovics Györgyné, Oblath Beniné, Blum Ignácné, Werner Imréné, Roth Lajosné, Ifj. Weisz Mórné, Zimmermann Lajosné, Klein Vilmosné, Pénzes Akosné, Szabó Józsefné, Janszki Vilmosné, Döllené, Kohn Edéné, Kadi Andorné, Friedrich Györgyné, Schiffer Józsefné, Steigerwald Alajosné, Maczkó Jánosné, Gerichné, Krón Lipótné, Kohn Dávidné stb.

Leányok: Frint Olga, Nikolets Ilonka, Braun Irénke, Leopold Frida, Freud Ilus, Muskát nővérek, Flam Józsa, Zimmermann Olga, Krón Rózi, Gerich Irénke, Steinitzer Zsoki, Goldmann Erzsi, br. Bedeus nővérek, Steinitzer Elza, Roth Margit, Werner nővérek, Scherhag nővérek, Weisz Juliska, Felsz Ilonka, Oblath nővérek, Csatlós Ilonka és Iruska, Wittkai Emma, Kaczko nővérek, Pénzes Szereána, Held Vilma, Balogh Olga és Erzsi, Fried Gabriella (Debrecen), Steigerwald nővérek, Schwellengraber Jozefin, Imigó Janka, Friedrich Ilonka, Kohn nővérek, Schiffer nővérek stb.

Hétfő délelőtt.

Hétfőn délelőtt nyolc órakor ismét megkezdődtek a pályán a versenyek, melyeknek eredménye a következő:

I. Súlylökés távolba. (A székesfővárosiak kizárásával) Első Nétzy Sándor (Kolossvár) 11 méter 75 cm. Második Issák Dezső (Debrecen) 10 méter 87 centiméter. Harmadik Odry Zoltán (Arad) 10 méter 78 centiméter. Az első az Aradi Tornaegylet választmányának tiszteletdíját (ezüst szivarkatárcsa, gyufatartó és szivarszipka) és a szövetség nagy ezüst érmét, a második a szövetség kis ezüst és a harmadik a szövetség bronzérmét kapta.

II. Gerelydobás távolba. (A székesfővárosiak kizárásával) Első Lundzer György (Pozsony) 33 méter 32 méter. Második Znakowszky Miklós (Eperjes) 32 méter 20 centiméter. Harmadik Odry Zoltán (Arad) 28 méter 98 centiméter. Az első az Aradi Tornaegylet női szakosztályának tiszteletdíját (falkavadászt ábrázoló ezüst dísz tárgy) és a szövetség nagy ezüst érmét, a második a szövetség kis ezüst érmét, a harmadik a szövetség bronzérmét kapta.

III. Magasugrás, mint csapatverseny. Első a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub csapata (Sailer Gyula, Ruzinkó Miklós, Ullerich Ferenc, Nemes Dezső, Csoma Kálmán, Dánér Béla.) Második a Budapesti Torna Klub csapata (Coray Arthur, Sajó Béla, Blazsek Ferenc, Fischer Károly, Szűcs Vilmos, Boros Károly.) Az első Aradváros tiszteletdíját (ezüst tálca), a szövetség első osztályú oklevelét, és 6 kis ezüst érmét, a második a szövetség 6 bronzérmét kapta.

Ezenkívül délelőtt kezdtek meg a szövetségi összetett főversenyt is, amely a magas nyujtón, a korlátán és a lovon előírt gyakorlatokból áll. Folytatását délutánra halasztották.

(A vértanúk szobránál.)

Délelőtt 11 óra tájban az összes egyesület, zászlóik alatt, óriási néptömegektől kísérve kivonultak a Szabadság-terre, a vértanúsobor elé. Amerre a menet elhaladt, az ablakokból kendőkkel integettek feléjük. Több ablakból virágot dobáltak a tornászokra, akik ezuttal kegyeletes megemlékezésüket akarták leróni az aradi tizenhárom mártír szobránál. Minden csapat vezetője, széles nemzetiszínű, vagy gyászszalaggal ellátott koszorút vitt a karján, hogy azt egy-egy nevében letegye a vértanú szoborra.

Az ünnepélyes aktus közönsége teljesen elözönlötte a Szabadság-teret, úgy, hogy a szobor előtt az önkéntes tűzoltóknak kordont kellett vonniok.

A tornászok és a közönség levett kalappal elénekeltek a Himnuszt, mire Barabás Béla dr. orsz. képviselő lépett a szobor talapzatára, és a következő magasszárnyalású beszédet mondotta:

Atyámfiai! Ha egyesek vagy tömegek utrakelnek, megnézni a világvárosok nagyszabású nevezetességeit, első sorban felkeresik a bejárák a templomokat, hogy annak nagyméretű oszlopsarnokai-ban ne csak az istenség előtt boruljanak le, hanem

csodálják és bámulják az emberi észnek és kéznek hatalmas alkotásait.

Nekünk magyaroknak nincsenek szédítő ivetű, csodás boltozatu híres templomaink, de szerte az országban ott találjuk a hazaszeretetnek egyszerű oltárait, a melyet az idegen felkeres azért is, hogy leboruljon a szabadság istene előtt és azért is hogy a magyar művészi kéz alkotása kegyeletre sugálja szívünket. Most is, a hazaszeretnek és honfiai kegyeletnek egyszerű, de egyik legszentebb oltára köré csoportosultak ti édes atyámfiai, a kik az aradi dicső tizenhárom vitéz szobrához elhozottok zászlóitokat, koszorúitokat és honfiai szíveteket. Hajtsátok meg a szobor előtt nemes büszkeséggel dédelgetett zászlóitokat, rakjátok le talpazatára a magyar szív kegyeletének diszes koszorúit s aztán emeljétek fel szíveteket Hozzájuk, a halhatatlanság megdicsőültjeihez, hogy áhitat és lelkesedéssel folytathassátok tevékenységét nemzetünk szebb jövőjének.

Ez egyszerű oltárnak mi aradiak vagyunk őrzői, és én mint ez ihletett polgárságnak egyik génytelen alakja, a polgárság nevében meleg szívvel, igaz szeretettel üdvözöllek titeket, szép ünnepségeitek e legmagasabb perceiben. Lássátok meg ez oltáron a megdicsőült tizenhárom vitéznek érebeöntött alakjait. Lássátok meg az „Ebredő Szabadság” biztató szövegnekének lesugárzó fényét, a mely bevilágítja eszméiteket, magyar lelketek élő vágyait. Lássátok meg az „Aldozatkészség” lemondó arcát s érezzétek hatását a megszentelő hazaszeretnek. Lássátok életre kelni s meglevenedni a „Harckészség” elszánt és tettekre kész alakját, a mint felétek néz biztató arcával, mert ti benneket, a ti izmos karotokban, a ti félelmetes erőtökben látja biztosítékát jogainknak, szabadságunknak, életünknek. És nézzétek meg, mert e pillanatban nem látjátok, az altpört nemzetet jelképező „Haladókló harcost”, a mint összeroskad a szenvedéseknek kegyetlen sulya alatt. De ott van mellette nem-tője édes hazánknak, a ki biztató szeretetével, jóságos türelmével enyhíti a nemzeti fájdalomnak kínjait.

Mindezeket látva, érezzétek a lelketekbe szétáradó szent kötelességet, hogy a megpróbáltatások és szenvedések napjaiban izmos karotokkal és kitartó erőtökkel és fokozott bátorsággal le tudjátok verni, meg tudjátok alázni mindazt, a ki bántja a magyart, aki megtámadja nemzetünket, jogait és szabadságát. A békének áldott napjaiban pedig érezzétek azt a másik kötelességet, hogy agyatok tudásával, lelketek szárnyalásával s a mindennapi élet fáradhatatlan tevékenységével ti is segítetek fel-emelni, boldoggá avatni, nagygyá s dicsővé tenni ezt az édes magyar hazát! És e szent kötelességeknek teljesítése közben mindig előttetek legyen a koszorút felétek nyújtó Hungáriának fenséges és biztató alakja s áldása kísérje hazafiai törekvéseteket.

Hozzátok különösen szölok aradi barátaim, ifju nemzedék. Az országos torna szövetségnek megszentelt zászlóját ez idén ti kaptátok át megőrzésül. Hordjátok körül e zászlót a vértanúk emlékének, hadd járja át e levegő a zászlónak minden rojtját, minden virágát. S ha majd Aradról utjára indul e zászló, hadd áradjon szét e büszke lobogásával szellője a szabadság szeretetének, hadd ragyogjon le róla az aradi vértanúk honszerelmének dicsősége.

Atyámfiai! Hajtsátok meg ez oltár előtt zászlóitokat, hajtsátok meg fejeteiket. Szíveteket pedig emeljétek fel a magyarok hatalmas istenéhez, hogy töltse be szent lelkésedéssel, élő hittel s lángoló hazaszeretettel. Isten vezéreljen utatokon s munkáitokban! (Szünni nem akaró lelkes éljenzés).

A nagy hatást keltett beszéd után megkezdődött a koszorúk letétele. Az első koszorút az eperjesi csapat helyezte a szoborra. A koszorú fanyógalyyakból volt fonva; a fanyógalyyakat a branyiskói dicsőséges ütközet még életben levő honvédei fűzték koszoruba, és küldték Aradra. A szalagon a következő felírás díszlik: Üdvözlét a branyiskóitól. — Hozta az Eperjesi Tornaegylet. Ezután az aradi tornaegyesület a magyarországi tornaszövetség, a budapesti tornaegylet, az ó-budai, a szegedi, budapesti, eperjesi, temesvári, magyar-óvári, debreceni tornaegyletek, a budapesti magyar testgyakorlók egylete, a budapesti atletikai klub s a budapesti posta- és távirati tisztviselők képviselői tették le remek koszorúikat, mire az ünnepélyes aktus véget ért.

Hétfé délután.

Délután fél három órákor, épugy, mint vasárnap, a lyceum előtti torna és játszótéren gyülekeztek a tornászok, és ugyanoly módon, mint vasárnap, zeneszóval vonultak ki a versenytérre. Utközben több ablakból valóságos virágessóval árasztották el a büszkén lépegető tornászokat, akik kiérve a pályára, a Himnusz eléneklése után ismét szulzóval való szabadgyakorlatokat mutattak be.

Mindjárt ezután megkezdődött a délelőtti félben hagyott szövetségi összetett főverseny folytatása, amelyben nemcsak a közönség, de az összes jelenlevő tornászok elismerését, sőt csodálkozását keltette fel a nyujtón végzett gyakorlatokkal *Kmettykó Lajos*, az Aradi Tornaegyesület tagja. Valóságos lehetetlenségeket mutatott be, anélkül azonban, hogy cirkuszi mutatványokat produkált volna. Maga *Izser Károly*, aki pedig már meglehetősen sok tornászt látott életében, elragadtatással nyilatkozott róla. A verseny eredménye különben a következő:

Első: *Lichtl Rezső* (Soproni Tornaegylet) 126 és fél ponttal.

Második: *Kmettykó Lajos* (Arad) 123 ponttal.

Harmadik: *Boor Nándor* (Sopron) 119 ponttal.

Negyedik *Szücs Vilmos*, ötödik *Dahinter Ernő dr.*, hatodik *Antos Mihály*. Megjegyezzük, hogy *Kmettykó* csupán azért esett el az első díjtól, mert a lovon egyik gyakorlata nem sikerült teljesen korrektül.

A verseny első győztese özv. *Andrényi Károlyné* tiszteletdíját (domborművészeti korszak), a szövetség aranyérmét és elismerő okiratát, a második a szövetség nagy ezüst érmét, a harmadik a szövetség kis ezüst érmét kapta. A negyedik, ötödik és hatodik bronzérmeket kapott.

(A versenyek befejezése.)

Ezután a többi versenyek a következő rendben kerültek sorra:

I. 402,5 méteres gátfutás. (Döntő futam.) Első *Nagy József* (Budapesti Athletikai Club), második *Bodor Odön* (Postás), harmadik *Bruger Géza* (Eperjes). Az első az aradi tornaegyesület evezős osztályának tiszteletdíját (állóra, bronz női alakkal, a la *Barbadienne*), és a szövetség nagy ezüst érmét, a második a szövetség kis ezüst, a harmadik a szövetség bronz érmét nyerte.

II. *Rudugrás magasba*. Első *Antos Mihály* (Budapesti Tornaegylet), ugrott 2 méter 60 centimétert. Második *Neidenbach Emil* (Egyetem), ugrott 2 méter 44 cmt. Harmadik *Szücs Vilmos*, (A. T. C.), ugrott 2 méter 40 cmt. Az első Aradvideke tiszteletdíját és a szövetség nagy ezüst érmét kapta. A második kis ezüst, a harmadik bronzérmét nyert.

III. *Füleslapda döntő mérkőzések*. Az Eperjesi Tornaegylet 20:1 arányban veri az aradi csapatot, amely nem akarván kifáradni, s mivel a győzelemre ugy sem volt reménye, nem is védekezik. Ezután az aradi csapat erős és változatos játék után 8:1 arányban veri a Budapesti III. ker. Torna- és vívóegyletet. A játékból az aradiak nagy fegyelmet és sok ügyességet mutattak. Különösen kiváltak a csapatból *Sándor Zsigmond* és *Gaál Dezső*. Első lett tehát Eperjes, második Arad. Az első a védnöksége alatt álló vándordíjat (füleslapdát játszó férfialak, kő alapon), a szövetség első osztályu oklevelét és 10 kis ezüst érmét, a második a szövetség másodosztályu oklevelét és 10 bronzérmét kapta. Ezzel a mérkőzések végét érték.

(A bankett.)

Este kilenc órákor történt meg a díjak kiosztása és az ünnepélyt befejező bankett a Fehér Kereszt szálló dísztermében. A banketten mintegy 250 tornász vett részt. Az asztalfőn *Teleky Sándor* gróf ült, jobbán *Urbán Iván*, balján *Institoris Kálmán*. Mellettök *Robitsek Agoston*, *Iérfy Antal*, *Barabás Béla dr.* és *Nagy Sándor* ülték. Az asztal mellett ki voltak

állítva a tiszteletdíjak és érmek. Az érmek, melyek *Damkö* plakettje után készültek, női alakot ábrázolnak, amint pálmát nyújt egy tornásznak.

A lakoma megkezdése előtt kiosztották a díjakat és *Jász Géza*, a szövetség titkárja, felolvasta az érkezett három üdvözlő táviratot, melyek közül az egyik *Berzeviczy Alberttől*, a másik *Károlyi Gyula* gróftól, a harmadik pedig a labdarugó szövetség elnökétől jött.

A második fogásnál *Teleky Sándor* gróf a királyt éltette rövid beszédben. Az éljenzés elűltével ismét szót kért *Teleky* és lelkes toasztot mondott, amelynek befejező része így hangzik:

Az emberi jogok inkább kötelességek, mint jogok s az állampolgári kötelesség nem azt jelent, hogy minden ténykedésünkben az állam dajkálkodására támaszkodjunk, de azt a kötelességet rója reánk, hogy együttesen és külön-külön a nemzeti nagyság fölépítéséhez és megszilárdításához járuljunk. Nem mindenki követhet el oly tetteket, melyek örök betűkkel lesznek a történelem lapjain fölvéve, de nincs oly nagy és nincs oly kicsi, ki nem hordhatna egy téglát hazája társadalma alapjainak a megerősítéséhez. Minden nemes tett és minden fenkölt gondolat, minden szilárd jellem és minden lelkesen dobogó szív, minden tisztaság és minden magasabb törekvés nem marad elszigetelve: belefolyik az összességbe és a nemzet tulajdona lesz.

A társadalmak a kéneső érzékenységgel bírnak. Laza erkölcsök és tunyaság császárságokat döntöttek a porba és jellemzilárdság és odaadó szorgalom oceanokat tulszárnyaló birodalmakat építenek fel.

Ha egy összefoglalmat keresek, mely kifejezze mindazt, mivel hazánk és önmagunk iránt tartozunk, nem találom más szót, mint e szót: kötelességteljesítés. Magában foglalja ez az áldozatra kész lángoló hazaszeretetet; megtanítja a nemzet összességét minden képzel, vagy valódi válasszal lerombolásával egymást kölcsönösen megismerni és megbecsülni, ellenállhatatlan erővel parancsolja, hogy egyesüljünk testvéri szeretetben nagy, közös célok nemes versenyében, egyetlen helyes irányítónk családkunk, egyházunk, magánéletünk minden mozzanatában: megérteti velünk, hogy ez országunk nem lehet felesleges polgára, hogy mindenki csak egy a sok között. Ez alapon állva, megvédjük magunkat a közélet legsivárabb fertőzőjétől: a közönytől és megszerezük a minden emberi siker legbiztosabb eszközét: a kitartást.

Önök, t. uraim, kik e nemes és önzetlen versenyen megjelentek, szövetségünk iránt való kötelességüket teljesítették, dolgoztak öntudatosan és dolgoztak kitartással. Aradváros nagyérdemű közönsége pedig alkalmat adott a kitartó munka sikerének a bemutatására. A „Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége” elnökségének nevében mondok Arad városának és a tornaünnepélyen megjelenteknek és résztvevőknek őszinte köszönetet.

Ezután *Urbán Iván* Teleky grófot és nejét, az ismert írónőt (*Szikrát*; *Kollár dr.*, a budai tornaegylet elnöke *Urbán Ivánt*, *Steinitzer Pál drt* és *Nagy Sándort*, *Institoris Kálmán* polgármester a tornászokat, *Robitsek Agoston dr.* a tornászok demokratikus szellemét, *Nagy Sándor* a tornaünnep rendezésében résztvevő bizottságok tagjait és *Matusik Márton* tanárt, *Jász Géza* a tornászokat, *Steinitzer Pál dr.* a sajtót éltette. Végül *Schröder Béla* tartott emelkedett hangú beszédet, melyben a tornászokat köszöntötte fel.

A bankett éjféltájban ért véget s ezzel a országos tornaünnepség befejeződött.

TÁVIRATOK.

Betiltott szerb népgyűlés.

Essek, május 24. A helyi hatóság a közrendre és közbiztonságra való tekintetből betiltotta a mára Tenjére egybehívott radikális

szerb népgyűlés megtartását. A gyűlést összehívók ezt a határozatot megfelelőbbézték.

A bolgár fejedelemről.

Szófia, május 24. Az *Agence Telegraphique Bulgare* teljesen alaptalannak mondja a külföldi sajtóban *Ferdinánd* fejedelem utiterveiről foglalt híreket és azt a híresztelést, hogy a fejedelem állítólag nem akarta volna fogadni a párisi török nagykövetet. A fejedelem külföldre azért ment, hogy pihenjen és hogy anyját, valamint gyermekeit láthassa.

A politika köréből.

(A delegátusok munkája. — A rendkívüli hadügyi költségek. — Bizonytalan terminus. — Újabb indemnitás. — Bánffy Dezső báró Szegeden.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

A politika néhány napig szünetelt. Tisza István gróf miniszterelnök ma ismét Budapestre érkezett és visszatért *Goluchovszki* Agenor gróf külügyminiszter, *P. Reich* Henrik lovag közös hadügyminiszter, *Burián* István báró közös pénzügyminiszter és *Spaun* báró tengernagy is, hogy delegációsális tevékenységüket folytassák.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága jobbra befejezte munkásságát, csak azt várja még, hogy *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter felvilágosítást adjon a rendkívüli hadügyi költségek beszerzésére vonatkozó hitelmiveletekről. Ez holnap, szerdán délután történik meg, azután csütörtökön teljes ülésre ülnek össze az osztrák delegátusok.

Ezek a plenáris üléseken bizony nem igen lesz mozgalom. A kinek mi mondanivalója volt, azt elmondotta az albizottságokban, a hol meg is kapta az érdemleges választ. A kérdések ott a rendkívüli hadügyi költségek körül forogtak. A válaszok a nagyközönség elé persze csak csonkán kerültek, a mi természetes is, mert bizalmas jellegűek voltak. A hadsereg titkait dobra verni nem szokás.

Az osztrákok a jövő hét derekára teljesen befejezik munkájukat. A magyar delegáció holnap folytatja a hadügyi költségvetés tárgyalását. Egyébként ennél a tételnél csakis a hadsereg rendes költségvetéséhez csatolt válaszok vannak hátra. Csütörtökön a tengerészeti költségvetésre kerül a sor. Ennél a tételnél az ellenzéki delegátusok azt fogják indítványozni, illetve azt a kérdést vetik fel, nem volna-e helyes, ha mielőtt hajók építésébe fognának, megvárni az orosz-japán háború végeredményét. Ilyen bizonytalan terminusba a hadvezetőség azonban nem mehet bele, mert hát ki tudja, mikor végez be ezt a háborút.

A magyarok előreláthatólag pénteken vagy szombaton kezdik meg a plémumba való tárgyalást és ez a tanácskozás aligha vesz többet néhány napnál igénybe. Ilyenformán a delegációk tárgyalásai június hó 5-én véget érnek és a képviselőház június hó 8-án ismét összeülhet. Értesülésünk szerint *Tisza* István gróf kormányelnök a képviselőház első ülésén két hónapi újabb indemnitást kér, mert az ezidőszrinti június hó végével lejár.

Szegedről írják: *Bánffy* Dezső báró vasárnap délután Szegedre érkezett, a hol délután öt órakor a Kossuth szobor alatt, a Klauzál-téren tartotta meg programbeszédét. Beszédében jobbra azokat a politikai elveket fejtette ki, amelyeket már az új párt megalakulásánál tartott beszédében körvonalazott. Ha tudunk — ugymond — Ausztriától függetlenül gazdaságilag berendezkedni, erőssé és vagyonossá lenni, akkor a nemzeti kérdések önmaguktól oldatnak meg, akkor nem lesz többé szó arról, hogy miféle nyelven vezénylik a katonát, akkor

nem azt fogják beszélni, hogy a nemzetnek joga van a hadsereg felett rendelkezni, csak arról, hogy ez természetszerűen megilleti a nemzetet. Állásfoglalásának megokolására megemlítette, hogy nem keresi a kitüntetések, nem a személyes érvényesülés vágya vezeti, dicsőségben is, hatalomban is volt már annyi része, amennyi nem minden embernek jut ki pályáján. Öt éves visszavonulása alatt azonban látta, hogy okvetlenül tenni kell valamit a népért és az országért, a meddő politikai harcok célra nem vezetnek soha. Ezért bontott zászlót Szegeden, ez az új párt megalakulásának oka és ezért fogadta el a jelölést.

Utána *Baracs* Marcell dr. budapesti ügyvéd, később *Szemere* Atila, majd pedig *Hock* János szólott nagy tetszés mellett. A közönség ezután hosszú kocsisorban a Tisza-szállóba vonult, mely előtt az ifjuság fátylasmenettel üdvözölte Bánffyt. Bánffy Dezső a szálló erkélyéről beszédet intézett az ifjusághoz. Este diszlokoma volt a fővárosi vendégek tiszteletére.

Egy másik szegedi tudósítás a következőket jelenti: A Klauzál-téren, a hol Bánffy Dezső báró programbeszédét elmondta, mintegy kétezer ember verődött össze, ebből azonban alig 250—300 volt a választópolgár és ezekből is nagyon sokan az alsóvárosi kerületből jöttek. Hétfőn délután a szocialista központ jelöltje, *Grossmann* Miksa tartotta meg programbeszédét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületének igazgató választmánya f. hó 27-én délután 11 órakor a vármegyei gazdasági egyesület székházában ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat meghívja az elnökség. Tárgyszor: 1. Az olasz borvám ügyében megszerkesztett emlékirat átnyújtó küldöttségének összeállítására, és pontos megállapítása annak, hogy a küldöttség mely napon utazik Budapestre. 2. Indítványok.

Kirohanás Port-Arthurból.

(A harctér legújabb eseményei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Lehetetlenség tiszta képet alkotni arról, hogy a hadviselő felek közül ezidőszrint melyik van előnyben a másik fölött. Abban nincs kétség, hogy az utóbbi napokban a japánok a tengeren veszteséget szenvedtek, de ez nem változtat a háború esélyein semmit. A szárazföldön végbemenő események az egyedüliek, melyek lényegesen befolyhatnak arra, hogy miképpen dől el ez a háború.

Az orosz tábornokok jelentései egymásnak ellentmondanak. *Kuropatkin* tábornok azt jelentette tegnap a cárnak, hogy az első japán hadsereg Föngvancsengben és környékén elsáncolta magát; egy újabb táviratában pedig azt jelenti az orosz főhadvezér, hogy május 21-én konstatálták japán osztagok előnyomulását. Így hát csakugyan nem lehet tudni még most, milyen hadműveletek folynak a keletázsiai harctéren.

A mai jelentésekből *Stösszel* tábornok válik ki, aki azt adta tudtára a cárnak, hogy *Port-Arthurból* sikeres kirombanást intézett s e közben ezer japán vesztette el az életét. Persze, sok szó fér ennek a jelentésnek az igaz voltához is.

Mai távirataink a következők:

London, május 24. A Reuter-ügynökség arról értesül Pétervárról, hogy az oroszok a le-

vegőbe robbantották a Vladivosztoknál megfellekelt *Boga* nevű cirkálóhajót, mert nem tudták a hajót felszabadítani. Az ágyukat azonban előbb partraszállították.

London, május 24. A *Morningpost* jelenti Tokióból tegnapi kelettel: A bankoktól kiadott és a belső kölcsönökre vonatkozó közlemény a kiadásokat a háború megkezdése óta jövő márciusig 410 millió jenre becsüli, mely összegnek az egyik felét az első kölcsönrel szerezték be.

Pétervár, május 24. *Stösszel* tábornok jelenti, hogy *Port-Arthurból* sikeres kirombanást intézett a japánok ellen, s e művelet alatt körülbelül ezer japán életét vesztette. Az oroszok vesztesége százötven ember.

Az Omke megalakulása.

(Aradiak a kereskedők országos gyűlésén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés pünkösdi vasárnapján, Budapesten tartotta alakuló közgyűlését, a melyen a fővárosi kereskedőkön kívül a vidék összes kereskedősége képviselve volt.

Az aradi kerület tagjai közül részt vettek a gyűlésen: *Tedeschi* Viktor elnök, *Éles* Ármin, a kereskedelmi és iparkamara, *Weisz* Sándor, az aradi Lloyd-társulat, *Hegyi* Albert, az Aradi Kereskedők Köre alelnökei, *Funkelstein* József, *Adler* Andor, *Braun* Mór, *Wallfisch* Ármin, *Edvi-Ilés* László, kereskedelmi és iparkamara titkár, *Keppich* Zsigmond, *Weinberger* János, *Wallinger* József, *Kálmán* József, *Gedeon* János, továbbá *Messer* Lipót és *Glück* Gáza dr. (Kisjenő), *Gombos* Antal (Pankota) és még számosan.

A közgyűlés vezetésére *Szabó* Kálmánt, a debreceni kereskedelmi és iparkamara elnökét kérték föl. A végrehajtó bizottság jelentését maróthi Früst Bertalan terjesztette elő. E szerint eddig 88 vidéki és 22 fővárosi kereskedő társulat lépett be, mint törzstag az egyesületbe, a melyeknek taglétszáma összesen 14,959. Ezenkívül tizenhárom kereskedelmi és iparkamara lépett a törzstagok sorába. Egyénileg 6116 vidéki és 1262 fővárosi tag lépett be az egyesületbe.

Az Omke elnökét egyhanulag *Sándor* Pál orsz. képviselőt választották meg, a ki az elnöki széket átvéve, köszönetet mondott megválasztásáért és igéri, hogy eszentul fokozott mértékben fog őrt állani azon érdekek mellett, amiket zászlójára tűzött. Az elnökséget köszönettel elfogadja. Kijelentette, hogy föltétlenül az önálló vámterület hiva. A fogyasztási szövetkezetek terén hangsúlyozta, miszerint az egyesülés feladata lesz, hogy a szövetkezetek fattyuhajtását kiirtsa, a kormány támogatását szűk körre szorítsa; törekedni fog, hogy az alkotandó törvény szigorúan sujtja a visszaélő szövetkezeteket. Hangoztatta a kereskedelem színvonalának emelését és annak szükségét, hogy a kereskedők helyet foglaljanak a parlamentben számuk és intelligenciájuk alapján, s aztán követeljék meg követeinktől, akiket szavazatunkkal megtiszteltünk, hogy érdekeinket a törvényhozás terén megóvják.

Az egyesülés fővárosi alelnökeivé maróthi Früst Bertalant és *Kunz* József nagykereskedőket, a vidéki alelnökévé *Szabó* Kálmánt a debreceni, *Jerffy* Antalt a győri és *Huzella* Gyulát, a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara elnökét.

A választmány vidéki tagjai közé *Aradról* *Tedeschi* Viktor, *Éles* Ármin, *Hegyi* Albert, *Marschall* Lajos dr., végvári ifj. *Neuman* Adolf és *Weisz* Sándor választatták be.

Az indítványok során *Glücksthal* Samu dr.

előterjesztette a *Pankotai Kereskedők Egyesülete*-nek indítványát, a mely arra vonatkozik, hogy az adókiadó bizottságok összeállítása tekintetében tegyen a bizottság előterjesztéseket, továbbá, hogy a szövetségi visszaélések orvoslása mielőbb tárgyalás alá vételessék. Az indítványt kiadták a választmányoknak. A szegedi kerület javaslatát az önálló vámterület mellett való állásfoglalás dolgában egyhangú lelkesedéssel fogadták el.

A közgyűlést követő, délután tartott választmányi ülésen az ügyvezető-igazgatóságba Aradról ifj. Neuman Adolfot választották. E választmányi ülésen Sándor Pal hangsúlyozta, hogy az Omke működésében kiváló súlyt helyez a vidéki kerületek munkájára s anrak tökéletesebbé tételére.

Este a Rojalban társas vacsora volt, a melyen megjelent Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter is. Tisza István miniszterelnök és Talmán Béla földmívelési miniszter meglehangú levelekben mentették ki távolmaradásukat. A társasvacsora során Hieronymi nyilatkozott az önálló vámterületről, s annak veszedelmét igyekezett a kereskedők állásfoglalásával szemben jelezni. Majd Edvi-Ilés László a jelenlevő kereskedelmi kamarai titkárok nevében kívánja, hogy az egyesülés, melyet ők is létrehozni segítettek, minél nagyobb, minél erőteljesebb legyen.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Csiky Gergely ismeretlen vigjátékterve. Most került napfényre Temesvárott egy nagybecsű irodalomtörténeti ereklje, mely Csiky Gergely egy meg nem irt vigjátékának eddig ismeretlen tervezete. Csiky Gergely, mint tudjuk, rendesen jegyzőkönyvébe írta be darabjainak meséjét; ennek a vigjátéktervnek a kézírata is egyik régi jegyzőkönyvből van kizsákitva. Az ujjnyi hosszúsága, immár megsárgult lapokon, csak nehezen olvashatók Csiky rendkívül finom pennával irt apró betűi. Érdekes, hogy törlés egyetlenegy síncs a kéziratban, ami igen jellemzi Csiky gondolkodásának biztos menetét. A nagybecsű irodalmi ereklje Csiky Gergely egykori bizalmas barátjának, Dobó László volt temesmegyei főjegyzőnek hagyatékából került mint napvilágra.

Berzeviczy és az aradi tornaünnep

(A miniszter levele a tornaegyesülethez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A tegnap befejezett aradi országos tornaünnep vendégei közé várták Berzeviczy Albert választ és közoktatásügyi minisztert is, aki mielőtt a kormány tagjai közé került, évek hosszu során át a Magyarországi Tornaegyesületek Szövetségének elnöke volt, s a tornaügy iránt kiváló érdeklődést tanúsított.

Berzeviczy, a mint előre jeleztük, nem jött le, hanem a következő levéllel mentette ki magát:

2275 eln. szám

Az „Aradi Tornaegyesület” nagytekinetű elnökségének

Arad.

Szíves megemlékezésükért, a melylyel a „Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége” megbízásából folyó évi május hó 21., 22. és 23-án rendezendő tornaünnepélyükre s az Aradi Tornaegyesület huszonöt éves fennállásának megünneplésére és zászlójuk felavatására meghívni szívesek voltak, fogadják kérem meleg köszönetemet.

Már azon meleg érdeklődéssel és rokonszenvenél fogva is, a melylyel hazánk oly örvendetesen és hasznos eredménnyel lendülő tornaügye iránt mindig viseltetem, na-

gyon szerettem volna Önökkel együtt ünnepelni és szemtanuja lenni azon előrelátható szép sikernek, amelynek részesei lesznek.

Szerettem volna ezt annál is inkább, mert jól tudom, hogy az Aradi Tornaegyesület immár negyedszázados multjával, a hazai tornaszat újabb ébredésének kezdetén is ezen valóban szép és nemies ügy felvirágoztatásáért az első munkások soraiban küzdött.

E küzdelmének pedig fényes gyümölcse az a megnyugtató eredmény, hogy ezen Tornaegyesület ma már az első egyike azok között is, a melyek az ernyedetlen munka jelentős vívmányainak örveidhetnek.

Csakis halaszthatatlan kormányzati tennivalóim gátolnak ünnepélyükön való személyes megjelenésemben s így fogadják szívesen azon intézkedésemet, hogy képviseltetésemmel Molnár Viktor miniszteri tanácsosomat bízam meg, a ki a személyemnek szóló zászlószeg elhelyezését is szíves lesz nevemben elvégezni.

Engedjék meg, hogy ez alkalommal a nagyérdemű Aradi Tornaegyesület jövőjére is Isten áldását kérjem és mindnyájukat melegen üdvözölhessem.

Budapest, 1904. évi május hó 17-én.

Berzeviczy s. k.

A levelet az Aradi Tornaegyesület vasárnap tartott diszközgyűlésén Steinitzer Pál dr. alelnök olvasta föl, a hol azt természetesen nagy sajnálattal vették tudomásul.

Arad a kongresszusokon.

(Pünkösdi országos gyűlések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A kongresszusok egyik hagyományos napja, a pünkösdi ezuttal is gazdag volt az országos értekezletekben. A kereskedők országos egyesülete alakulásán kívül részint a fővárosban, részint a vidéken több szakma és állásbeliek tartották e napon évi összejöve elüket. A kongresszusokon többnyire aradiak is részt vettek, s azoknak Aradot, vagy annak vidékét illető részleteket az alábbiakban adjuk.

Az ékszerészeknek Temesvárott tartott országos kongresszusán Aradról részt vettek: Geller Izidor, az aradi flók elnöke, Dick Jakab, Kintzler Zoltán, Kun József és Weinberger Ferenc.

Az indítványok során Geller Izidor fölemlítette, hogy a konkurrenciának egyik legesúlyosabb visszaélése a rosszakaratú becslések útján követelnek el: indítványára kimondta a kongresszus, hogy a jövőben szövetségi tag új ékszer becslésére nem vállalkozik. Weinberger Ferenc főpanaszolta, hogy a fővárosi ékszer nagykereskedők a főlránduló vidékieknek kicsinyben is eladnak, a mivel a vidéki kereskedőknek, de maguknak is sokat ártanak. A jelenlevő nagykereskedők erre kijelentették, hogy ez a jövőben teljesen meg fog szüntettetni. Az országos ékszerész szövetség igazgatóságába az aradi ékszerészek közül beválasztattak Geller Izidor, Grallert Rezső és Dick Jakab. A kongresszust követő társasvacsorán Szigeti budapesti ékszerész fölköszönlötte az aradi szaktársakat, a kik oly szép számmal vettek részt az országos összejövetelen.

A vidéki hírlapírók országos szövetségének Budapestén tartott közgyűlésén, a melyen az aradi tagok közül ketten vettek részt, Benedek Árpád szóvá tette azt a szűkkeblű eljárást, melyet a kereskedelmi minisztérium a vasúti jegykedvezmények engedélyezése körül ezuttal a vidéki sajtóval szemben tanúsított. Hosszabb vita után elhatározta a közgyűlés, hogy nagyobb küldöttséget meneszt a miniszterelnökhöz és a kereskedelmi miniszterhez, kiknek behatóan

megokolt kérvényt fog átnyújtani s a küldöttségben való megjelenésre felkéri a sajtó iránt rokonszenvet tanúsító országgyűlési képviselőket is.

A Kereskedelmi Iskolai Tanárok Egyesülete Székesfehérvárott tartotta országos gyűlését, a melyen a szövetség vidéki választmányi tagjai között beválasztott Ábrai Lajos és Somogyi Gyula dr. Aradról, Tóth József Lipppáról.

A községi és körorvosok Budapestén a vármegyeház dísztermében tartottak kongresszust, a melynek kettős célja volt. Egyrészt anyagi helyzetük javításáról tanácskoztak, hogy kívánságukat azután memorandumban terjeszszék a kormány elé, másrészt meg akarták alakítani a községi és körorvosok országos egyesületét. A várakozás során figyelmet keltő fölszólalást tett dr. Schaffer Samu, mezőkovácsházi körorvos, a ki községi és körorvosok szolgálati pragmatikájának megalkotását sürgette.

Egy aradi huszártiszt halálos balesete.

(Folberth főhadnagy halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A cs. és kir. 3. huszárezred egy tisztje, a legkiválóbb urlovasok egyike: Folberth József huszárfőhadnagy halálos szerencsétlenség áldozata lett. Folberth József főhadnagy jó ismerőse volt az aradi közönség azon részén, a mely a sport iránt csak kevésbé is érdeklik. Három-négy év óta minden aradi versenyen részt vett, két év előtt, ép Aradon súlyos természetű baleset érte, amely miatt eltiltották a lovaglástól. A nemes szenvedély azonban mégis a gyepre csábította, míg most annak áldozata lesz.

A szerencsétlenség Kassán, a hétfőn tartott lóversenyen történt. Folberth főhadnagy az egyik versenyben leesett a lováról, még pedig fejével előre. Folberth feje betört, a nyaka csigolyája eltört s a lóva továbbrohanva, mégis rugta, úgy hogy mire az öltözőbe beszállították, kiszenvedett. Később érkezett jelentés szerint Folberth a harmadik futamban (a „Földmívelési miniszter dija”) bukott el, mint Zobnatica lovasa. Tegnap éppen a „Földmívelési miniszter díj”-t nyerte meg Walter Scott nevű lován. Egy másik távirat szerint gátakadályversenyben történt a szerencsétlenség.

Folberth József a cs. és kir. 3. Hadik-huszárezred tisztje volt, azonban szolgálat-tételre a nyiregyházi lovagló-iskolához volt beosztva. Kiváló urlovas volt, s gyakran vett részt az alagi versenyekben, bécsi és kottlingbrunni tisztversenyeken, s a nagyobb vidéki futtatásoknál.

Az Aradi versenyegyletnek tavaly ősszel tartott futtatásán is részt vett, s a többek között gyönyörű győzelme volt, a mikor a hadsereg akadályversenyén Rohonczy Gida Kesző-jével, a melyet maga trenirozott, elsőnek jutott be.

Csak egy hét előtt részt vett a Kisjenőn tartott lóversenyen is, a többek között azt a lovat ülve, a melylyel Kassán a végzetes szerencsétlenség érte. A nagyedik, József főherceg díjért tartott futamban a Zobnaticával, a mely Nagy Ákos 11. huszárezredbeli százados tulajdona, harmadiknak jött be; az Urlovasok szövetsége díjában Nagy Ákos Biata-jával a második díjat vitte el.

Két év előtt Aradon hasonló baleset érte. A 3. huszárezred kétszáz esztendő jubileuma alkalmával tartott lóverseny egyik akadályversenyén lebukott lováról és agyrázkódást szenvedett. Hosszabb ideig betegen feküdt, de azután kiheverte a bajt. Orvosai eltiltották ekkor a lovaglást, de Folberth főhadnagy csakhamar megjelent a versenyeken, a hol annyi siker érte.

A versenyeken, a mikor saját lovaira ült, fehér-vörös dresszt, sárga sapkát viselt. A lovak közül a melyekkel futni szokott, híresebbek voltak: a *Va banque*, *Keszdő*, *Ariman*.

Rövid idő alatt a második tiszti urlovas, a kit a versenyen halálos baleset ér. Az első *Bennisko* hadnagy, a ki az alagi gyepen esett le oly szerencsétlenül a lóról, hogy halálos sérülést szenvedett.

TANÜGY.

(—) Iskolaszéki Ülés. Arad szab. kir. város községi iskolaszéke május hó 27-én, azaz *pénteken* délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülését tartja. A tanácskozás tárgyai:

1. Arad szab. kir. város tanácsa közli a kereskedelmiügyi m. kir. miniszteriumnak leiratát, mely szerint az *aradvárosi női ipariskola* részére kért 3000 korona évi állami segély adása iránti kérelmet nem teljesítheti. 2. Szántó Lajos ségai községi tanító kérelme, az iskolai irodai teendőinek végzéseért járó 100 korona évi általánynak részére is folyósítása iránt. 3. A községi iskolák tanterületi-nek javaslata, az évi *szárvizsgák* idejének kitűzése tárgyában. 4. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

Balás István halála.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 24.

Piros pünkösd második napján egy munkás, általánosan tisztelt és szeretett embert ragadott el a halál az élők sorából.

Csikvacsárcsi Balás István m. kir. pénzügyi számvizsgáló, Aradvármegye volt főszámvévője halt meg pünkösd hétfőjén reggel 8 órakor. Az erős, egészséges embert körülbelül másfél hónappal ezelőtt egy sokáig kideríthetetlen betegség lepte meg s csak később sikerült az orvosoknak megállapítani, hogy a baj halálos. Egy rosszindulatú *sarcoma* képződött a különben egészséges ember gyomra fölött s az orvosok annyira lemondtak a beteg életéről, hogy az operatív beavatkozástól is elállottak. Hosszu és kínos szenvedéseitől végre tegnap harminckilenc éves korában váltotta meg a halál a derék, népszerű embert, akit mindenütt, ahol csak megfordult, öröklíj kedélyéért, rokonszenves, lebilincselő modoráért és áldozatkész barátságáért szívből megszerettek.

Balás István mióta községi jegyző kezdte meg pályafutását Aradmegye szolgálatában Fazekasvársádon s mint ilyen, díszre volt a megye jegyzői karának. *Fabian* László akkori főispán csakhamar behozta a vármegye központjába, kinevezve Balást megyei számvévőnek. Rövid időre rá, a Krivány-fele sikasztás után *Schwéger* Lajos helyébe főszámvévővé nevezte ki a tehetséges és munkaszerető embert. A múlt év elején, mikor a megyei számvévőségeket államosították, Balás számvizsgáló lett.

Az a szeretet és ragaszkodás, melylyel az elhunyt életében körülvették, impozáns módon nyilvánult meg most, hirtelen elhunytá alkalmával. A családon kívül Aradvármegye tisztviselői, továbbá a pénzügyigazgatóság és melléje rendelt számvévőség is külön gyászjelentést adott ki és köszönt is helyezett az elhunyt ravatalára.

Ma délután hat órakor nagyszámu közönség jelenlétében kísérték utolsó útjára a halottat. A Varjassy József-utca 6. szám alatti gyászházban *Kosztka* Mihály számtiszt mondott megindító gyászbeszédet, a sírnál pedig *Schill* József megyei főjegyző bucsuztatta el a halottat a gyászközönség zokogása mellett. A temetésnél a vármegye központi tisztviselő, főszolgabírái és szolgabírái *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán és *Schill* József főjegyző, az árvaszék tiszt-

viselői *Nachtnébel* Gyula elnök, a pénzügyigazgatóság tisztikara *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató és a számvévőségi tisztviselő *Ta gányi* Gusztáv vezetése alatt jelentek meg.

Az elhunytat özvegye, született Mossóczy Ilona és két árvája siratja.

HIREK.

Pünkösd és a lapok.

— Statisztika a sajtó életéből. —

Arad, május 24.

A sajtó fejlődéséről szépen tesznek tanúságot a magyar lapok ünnepi számai. Ünnepek alkalmával fokozott igyekezettel, az áldozatkészség, az ötlet és a munka társasulásával készülnek a lapok, s a közönség méltó csodálatával találkozhatnak.

A szokáshoz híven, ezúttal is statisztikát állítottunk arról, hogy az egyes napilapok pünkösd számai hány oldalnyi terjedelemben jelentek meg. Az érdekes kimutatás a következő:

Ujság	72	Magyar Szó	32
Budapesti Hírlap	64	Hazánk	32
Pesti Hírlap	64	Szeged és Vidéke	26
<i>Aradi Közlöny</i>	52	Szegedi Híradó	26
Arad és Vidéke	44	Függetlenség	24
Magyar Hírlap	40	Szegedi Napló	24
Pesti Napló	40	Szabadság	22
Egyetértés	40	Nagyvárad Napló	20
Függetl. Magyarorsz.	36	Pécsi Napló	20
Magyarország	32	Győri Hírlap	20
Budapesti Napló	32	Nagyvárad	18

A tornaverseny jövedelme.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 24.

Azon részletek között, a melyek az aradi országos tornaünnep történetéhez tartoznak, bizonyára az érdekesebbek egyike: az anyagi oldal. Tudnillik: milyenek voltak az aradi tornaünnep financiai.

Ezek összeállításán most dolgozik Heinrich Sándor, a tornaünnep pénzügyi bizottságának elnöke. Annyi már a külsőségek után nyilvánvaló volt, hogy az ünnepnek nem volt deficitje. Most már, megközelelt számmal, a tiszta jövedelem nagyságáról is lehet beszélni.

Az ünnepély bevétele volt: hozzájárulások 4500 korona. Ebből 2000 korona a város által megszavazott összeg, 1500 korona a vallás és közoktatásügyi miniszter segélye, a többi aradi pénzügyi intézetek és magánosok segélye. A zászlószentelés jövedelme, a szögekkel küldött adományok: 3700 koronát tesznek ki, de ez adományok még egyre érkeznek. Jegyek eladásából körülbelül 2500 korona folyt be. A bruttó jövedelem tehát körülbelül tizenegyezer korona.

A kiadásokról természetesen a számadások még nincsenek összeállítva; azok összegét kilencezer koronára teszik.

Ilyenformán az aradi tornaünnep nem zárt deficitel, a mi a legtöbb ilyen ünnepség eredménye szokott lenni, hanem még mintegy kétezer korona fölösleg maradt, a mely az aradi tornacsarnok alapját fogja gyarapítani.

— A király a szanatórlumban. Budapesti tudósítónk táviratozza: Ő felsége ma délből szakadó esőben, zárt udvari hintókon kíséretével kihajtatott a budakeszi uton levő szegénysorsú tüdőbetegek szanatórium egyesületének Erzsébet királyné szanatóriumába, hol a nagyszámu közönség élén a királyt *Batthyány* Lajos gróf, továbbá *Tausch* Ferenc és *Korányi* Frigyes egyetemi tanárok fogadták. *Batthyány* gróf üdvözlő szavaira a király röviden válaszolva kijelentette, hogy örömmel jött el megtekinteni a megboldogult királyné nevéről elne-

vezett szanatóriumot, mely oly szép sikerrel működik a humanizmus szolgálatában. A király ezután élénk érdeklődéssel megtekintette a berendezést, a jelen voltak közül többet megszólítással tüntetett ki s végül legmagasabb megelégedésének kifejezést adva, kíséretével együtt visszahajtatott a királyi palotába.

— Molnár Viktor Aradon. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében *Molnár* Viktor államtitkári címmel felruházott miniszteri tanácsos a pünkösdünnep alatt Aradon időzött, hogy az országos tornaversenyen és az ezzel kapcsolatos ünnepségeken képviselje *Berzeviczy* Albert minisztert. *Urbán* Iván főispán vasárnap délből a Fehér Kereszt szállóban ebédet adott tiszteletére. Molnár Viktor ezután meglátogatta a városi árvaház kiállítását, a Visontay-féle festőiskola kiállítását és *Papp* I. János püspök meghívására a román személynélumban tett látogatást. A miniszteri tanácsos hétfőn reggel utazott el Aradról.

— A pápa államtitkára elmegy. Rómából jelentik, hogy *Merry de Val* pápai államtitkár állása erősen megrendült. Távo-zása befejezett dolog és pár hó leforgása alatt okvetlen be fog következni.

— Eljegyzés. Pünkösdnek verőfényes ünnepén két, a szeretet távaszi melegétől körül-vett ember lett jegyespárrá. Az egyik: nekünk kedves kollegánk, de az aradi társadalomnak is azon mód a szívében van: *Losonczy* Zoltán, az *Aradi Ujság* szerkesztője, a ki az ujságírószágon kívül írónak is született, s a ki pünkösd ünnepén eljegyezte *Szentkirályi* Mártát, néhai *Szentkirályi* Albert országgyűlési képviselő és neje, szül. *Helvey* Ilona leányát. A bájos menyasszonyt *Róza* Lili néven, mint kiválóan talentumos, az elsőrangúak közül való színésznőt, röviddel ezelőtt, mint az aradi és ez idő szerint a *debreceni* színház primadonnáját ismeri a közönség. Olyan himenhir ez, a mely az érdekességének hatása mellett bizonyára az őszinte gratulációkat váltja ki a közönség szívéből, a melynek, mesterségüknél fogva, mindketten szolgálatában állnak.

— A pécsi püspökség betöltése. *Budapestről*, beavatott forrásból kapjuk a következő értesítést: Régen okozott püspökség betöltésének kérdése annyi nehézséget, mint most a pécsi püspökségé. Erős, mondhatni kétséggyig menő harc folyik a jelöltek ellen és érdekében. Hír szerint két jelöltől van szó: *Várady* Árpád címzetes püspök, kultuszminiszteri osztálytanácsosról és *Zichy* Gyula grófról, a pápa belső kamarásáról, aki testvéröccse gróf *Zichy* János országos képviselőnek, a náppárt vezérének. A harc már hónapok óta tart a jelöltek érdekében Budapest és Róma közt, de beavattottak szerint a versenyben e pillanatig még mindig *Várady* dr. vezet, s van remény arra, hogy a hosszú küzdelem után mégis csak ő nyeri el a pécsi püspökséget.

— Két ember halála a kutban. Ma délután két órakor *Magyar* Antal *zimánd-ujfalusi* gazda udvarában két emberéletet kioltó szerencsétlenség történt. A gazda István nevű fia és *Szabadai* György nevű bérese egy régi kutból ki akarták szedni a téglákat. Nem tártották azonban be a szokásos óvintézkedéseket. Épen a víz színe fölött dolgoztak, mikor a kut hirtelen beomlott és betemette a két embert. A szerencsétlenség hírére összefutott nép három órai munka után heitan húzta ki mind a két szerencsétlenül járt flatalembert. Az esetről értesítették az illetékes hatóságokat.

— *Sima* Ferenc megvakult. Szentos város egykori országgyűlési képviselőjéről, a sokat emlegetett *Sima* Ferencről ma szomorú távirati híradás érkezett haza. A sürgöny szerint *Sima* Ferenc, a ki tudvalevőleg kivándorolt Amerikába, mindkét szemére megvakult.

A puchol nábob itthon. Az utóbbi időben sokat a lapok arról a nagyszabású automobilizációról, melyet a puchol nábob néven Jankovich Gyula követett el. Eljárása volt, hogy boldog-boldogtalannak értesül egyúttal egy sorsjegyet is küldött, hogy a sorsjegyet egy automobil nyergyben pedig felkérte a szerencsés nyert, 100—1000 korona szállítási díjat küldjön. Sokan lépre is mentek beküldték a kértjeget, de automobilt sohasem kaptak. A töres feljelentések folytán Jankovich Gyulát Azia mellett egy faluban letartóztatták, bűnt Feld Adolf ügynök pedig Amsterdami került közre. A kiadatási eljárás befejezőn Jankovich Gyulát Fiuméből Budapestre hozták s itt az Alkotmány utcai fogházban tartották.

— Jászseesküvés a szultán ellen. *Konstantinápolyból* táviratozzák, hogy a rendőrség titkoevezések felfedezése által összeesküvés jött a nyomára, mely a szultán ellen irányult. A főtettes Kemal paszákat Osman Gázi pasa, a plevnai hős, a ki veje a szultánnak és akit nyoman letartóztattak. Nehány cinkostárs száműzték Törökországból.

— Halálozások. *Simalya* Károly aradi temetkezésvállalkozó, mint részvéttel értesülünk, ma egy rövid betegség után váratlanul elhunyt. A rokonszenves és törekvő fiatal ember halálzúles körben általános részvétet kelt. Elhunyt tüdővész okozta, amely Simalyát alig pár nap előtt döntötte ágyba.

Brehel János aradi 48-as honvéd tizedes élete 10 évében meghalt. A boldogult a vörössás, 9 ik zászlóaljnál szolgált és sok ütközetben részt vett. Holnap délután 3 órakor temet.

Az aradi Iparpártelési mozgalom. A garahoi kaszinó felhívására az „Aradi Kossuth asztársaság” által megindított mozgalomhoz Arad egyesületei és társaságai szép számmal csatlakoznak, valamennyien előismerve és hangzva az Iparpártolás immár nagyon is égető szükségű gyakorlati keresztülvitelét.

hogy az előjelekből ítélni lehet, ezen most megdukt mozgalom nem lesz meddő, sőt elénkölög, tekintve azon komoly factorokat, mintbbek között az „Aradi Lloyd”, az Aradi kereskedelmi testület, az Aradi Ipartestület, a „Kereskedők köre”, akik az eszme diadalra juttatás teljes erejükkel támogatni ajánkoztak, csakgyőzedelmes lehet.

Az előkészítő bizottság a megindult mozgaloról az országos Iparegyesületnek jelentést tett, a melyre most következő válasz érkezke:

Az Aradi Kossuth asztaltársaság tekintets elnökségének, Aradon. Köszönettel vet-tü a t. elnökség szives értesítését a társaságunk kébelében létesített Iparpártoló bizottságról és midőn hazafias mozgalmuknak men-né több gyakorlati eredményt kívánunk, eguttal biztosítjuk a t. Elnökséget, hogy minden erre vonatkozó ügyben készségesen szígyálunk utmutatással, tanácsosál és tölünk telető támogatással. Kiváló tisztelettel Az Országos Iparegyesület nevében *Gelléri Mór* ki tanácsos igazgató.

Ezen biztató jelek és az előkészítő munkáladk feldolgozottsága arra késztetik a szervező bizottságot, hogy az első közös értekezletre a már kiküldött és a még kiküldendő, különböző egyesületi képviselőket i. é. *junius hó 13-ára* az Ipartestület nagytermébe meghívja. Ezen értekezlet feladata lesz, az összes egyesületek kiküldöttjeiből egy állandó Iparpártolási bizottságot alakítani, a mely bizottság minden a cél érdekének megfelelő intézkedéseket, különböző albizottságokra felosztva megtesz. A szervező bizottság mai napon kö-

vetkező sorok közétételére, kért fel bennünket: Mindazon egyesületek és társaságok tisztelt Elnökségét, akik szerény felhívásunkat még nem intézték el, nagyon kérjük az ügy érdekében, azt még e há folyamán megtenni. Tisztelettel: *Nagy Kálmán*, a Kossuth-asztaltársaság elnöke.

— Eljegyzés. *Politzer* Miksa aradi kereskedő eljegyezte *Reiner* Malvin kisasszonyt, özv. *Reiner* Jakabné kedves leányát, Aradon.

— Kiss Ernő huszára. Nagybecskerekéről írják: Torontál vármegye törvényhatósági bizottságához rendkívül érdekes beadvány érkezett tegnap. A vármegye legöregebb embere, *Veres Márton* bocsári lakos, a ki 1799-ben született, reszkáló kézzel megírott instanciával fordult a vármegyéhez, kegyeskednék őt élete utolsó éveiben némi segítségben részesíteni és az éhenhalástól megmenteni. Nem szívesen teszi meg — ugymond — hogy könyöradományért esedezik, de Isten a tanuja, most már nem bírja magát két keze munkájával fentartani. Elmondja aztán, hogy 1849-ben, a szabadságharc alatt, mint fuvaros-kocsis szolgálta a hazát és a mikor október 6-án kivégezték a tizenhárom vértanút, ő és *Kiss Ernő* vértanu huszára, éjnek idején beosontak a varba, *Kiss Ernő* szétromcsolt holttestét kiásták és szalmával letakarva — a temetőbe vitték s ideiglenesen megásott sírba tették. A huszár, a kivel ezt végrehajtotta, még szintén él és most az eleméri uraság, *Papp Géza* országgyűlési képviselő hazában él. A kérvényhez mellékelve van. Bocsár község bizonyítványa, a mely a százöt éves ember adatait meg-erősíti. A törvényhatósági bizottság május 28-án tartandó tavaszi közgyűlésén fog dönteni a segítség dolgában.

— Tíz éves találkozó. *Lippáról* jelentik: A lippai állami felső kereskedelmi iskolának 1894. évben végzett növendékei pünkösdi másodnapján találkozót tartottak. Reggel kilenc órakor Istentiszteleten vettek részt, azután fölkeresték az intézet igazgatóját és tanári karát. A volt tanítványok nevében *Glógorassku György* lelkes szavakkal üdvözölte az igazgatót, a ki meleg szavakkal válaszolt. Este a volt tanítványok kedélyes összejövetelt tartottak.

— Agyonvert állomásfőnök. *Berlinből* jelentik: Tegnap este három vasuti munkás több hölgyet inzultált. A megtámadott hölgyek segítségül hívták a kalauzt. A munkások azonban erre is rátámadtak és a kalauz fülét leszakították. Mikor kituszkolták őket a peronra, dühök az állomásfőnök ellen fordult, akit egy vaskorláthoz szorítottak és annyira agyba-főbe verték, hogy az állomásfőnök rövid kínlódás után meghalt.

— Zászlószentelés Nagylakon. *Nagylakon* a pünkösdi ünnepek alatt ünnepélyesen felszentelték a „Nagylaki iparos ifjak önképző köre” zászlaját, mely alkalommal a zászlóanya tisztét *Nagy Sándor* dr. orsz. képviselő neje töl-tette be. *Nagy Sándor* dr. nejevel szombaton érkezett Nagylakra, ahol a vasuti állomáson küldöttség várta harminc kocsin. Itt *Brezina Pál*, a kör alelnöke intézett a képviselőhöz és nejehez üdvözlő beszédet. Este az iparosifjak fáklyászenét rendeztek, mely alkalommal *Imrich József* igazgató tanító, a kör megalapítója és díszelnöke üdvözölte *Nagy Sándort*. Másnap délelőtt a képviselő körutat tett a községben, minden egyes részében nagy lelkesedéssel fogadták. Délután a képviselő beszédet tartott a polgárság előtt, mely általános tetszéssel találkozott. Hétfőn délelőtt tíz órakor küldöttség ment *Nagy Sándorné*ért, a zászlóanyáért, akit a kör helyiségében ötven fehér ruhás leány fogadott virágbokréttakkal. Innen hosszú menet indult meg a katolikus templom felé, a hol *Dobsa Ferenc* plébános gyönyörű beszéd kíséretében felszentelte az új zászlót. A mise végzetével a templom előtt felállított emelvényen beverték a zászlószögeket, melyek közül az első a zászlóanya ütötte be a rudba. Délben 400 terítékű banket következett, melyen számtalan felkészöntő hangzott el, a legtöbb *Nagy*

Sándorra és nejeire. A banketen Aradról részt vett *Bávi-László* László, a kereskedelmi kamara titkára is, ki szintén mondott felkészöntőt. De-után három órakor az ünnepi közönség kivonult a ligetbe, hol a zászlóanyát a fehér ruhás, koszorus lányokkal és a zászlóval befényképezték. Este táncmulatság fejezte be az ünnepségek sorrendjét.

— Jó tisztviselőnek lenni! *Konstantinápolyból* táviratozzák: A szultán elrendelte, hogy *március elsejéig visszamenőleg az összes hivatalnokok* fizetését tizenöt százalékkal szállítsák le.

— Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium vezetésével mezbizott miniszterelnök *Arad* vármegyében a galsai anyakönyvi kerületet *Lengyel Géza* helyettes jegyzőt anyakönyv-vezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— Az üldözött mackók. *Belényesről* írják: Tegnap a dombroványi legelőn két hatalmas medve mutatkozott. A pásator fellármázta a lakosságot és mintegy 200 ember üldözöbe vette a mackókat. Drósz község közelében az üldözőkhöz csatlakozott két csendő is, kik közül az egyik a nép figyelemztetése dacára két lövést tett a medvékre, melyek sértetlenül maradtak, ellenben *Horsze Pásk* földmivest halálosan találta. A medvék ezután *Kocsuba* irányába menekültek, utközben két embert sebesítettek meg. *Kocsuba* község előtt végig sikerült a bestiakat agyonverni. A sebesülteket a belényesi kórházba szállították.

— Nőtisztviselők Biharvármegyében. *Nagyváradról* jelentik: Biharvármegye törvényhatósága nemrég kimondotta, hogy a vármegye segéd- és kezelőszemélyzetének tagjaiul a törvényben előrt minősítéssel nők is alkalmazhatók. E határozat megfelelő bevezetés folytán a belügyminiszterhez került elődöntés végett. A belügyminiszter most jóváhagyta a határozatot, mely a nőemancipációnak a közigazgatás terén való nagy hódítását jelenti. E határozat értelmében ugyanis megnyílik a nők számára Biharvármegyénél az iktatói, a kiadói, az irratárnoki és az írnokei állás. Biharvármegye példáját hir szerint, több vármegye követni fogja.

— Primadonnából — korcsmárosné. *Piros pünkösdi* napján a miskolci öreg Ávason megnyílt a „Bob csárda” és benne a legszebb korcsmárosné: *Kömleyné* Tarnai Leona mérli a jó tüzes vinkét. Az újdonsült korcsmárosné még nem rég, mint szubrettprimadonna aratta a babért a Kassai Nemzeti Színházban, majd virágvasárnapig a miskolci színházban gyarapította sikereit. Thespis kordjából már nem egy ember állott a söntés mögé, de arra még nem volt eset, hogy dícsősége zenitjén álló énekesnő ott hagyja a színpadot s felcserélje a vendéglősné fehér perkalakótyéval. Mindenesetre új és eredeti gondolat. Jó bor és tüzes szemű csárdásasszony bizony megrészegeti a bornemisszákat is. Pedig ennek az ötletes vállalkozásnak fele se tréfa. A miskolci direktor bukása sok derék művészembert megfosztott a szerződéstől, akiknek nagyrésze várja most a szerencsét. Mintegy hetven ember maradt kenyér nélkül, már pedig azt jól tudjuk, hogy Bohemiában kevés a tőkepenzes és így ezeknek helyzete legkevésbé sem rózsás. Tarnai Leona is a szerződés nélkül maradtak között volt s ami pénzcskéje maradt, azon most vendéglőt nyitott.

— Titkos szocialista-gyűlés Aradon. Pünkösdi számunkban megjelent ilyen című cikkünkre vonatkozólag a rendőrség részéről annak közlésére kértünk fel, hogy a Magyar Híradó című könyvomat az azon híre, amelyre ott hivatkoztunk, teljesen alaptalan. A szoban forgó szocialista gyűlést most két hete rendőrségi engedély mellett és hatósági kiküldött jelenlétében tartották meg, de ott titkos gyűlésről szó sem volt.

— Egy inséges színész halála. *Szegedről* jelentik: Egy sokat szenvedett élet azomori kálváriája ért véget a napokban. *Benkő* Jolán színész halt meg, aki már 12 év óta ágya-fekvő beteg volt. Betegsége a színpadtól negatíván kényszerítette, s a szerencsétlen színész

teljesen segély nélkül maradt. Az országos színesegyesület, melynek tagsági díját nem bírta fizetni, tagjai sorából törölte. Nő: évan esztendő édes anyjával könyörödmányokból éldegéltek s a hosszas szenvedést felváltotta a halál. Benkő Jolán meghalt. A város 14 koronát utalványozott az édesanyjának a temetés költségére, melynek egy részét a szegedi színtársulat igazgatója fedezte. A 80 esztendősné matróna eltemette leányát, s egyedül maradt a koldusbottal.

— **Háborúság egy pofon körül** címen megjelent cikkünkre vonatkozólag a következő két nyilatkozatot kaptuk:

I. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának folyó hó 22-én megjelent számában „Háborúság egy pofon körül” című cikkére vonatkozólag van szerencsém a következőkről értesíteni: Strebán János pofonütött fiát másodízben egy külvárosi orvos vizsgálta volna meg, a ki az első orvosról akként nyilatkozott volna: „nehát máskor bivasson szakértőt, nem számaram”. Mivel Aradon csak egy külvárosi orvos van s az én vagyok, szíves tudomására hozom, hogy a nekem tulajdonított kifejezést nem használtam s ily kifejezés miatt ellenem becsüségértései pert nem indítottak. Teljes tisztelettel Dr. Hecht.

II. Tekintetes Szerkesztő ur! Szíves tudomására hozom, hogy Strebán János fia körül én s dr. Hecht szerepeltünk, mint szakértők. Köztünk semmi differencia nem merült fel. Teljes tisztelettel Dr. Kaodebó János.

— **A közönség rovata.** Pénteken, a mikalakai katonatemető körül egy nagy, erős barnaszőrű, fehér szűgyű kutya, a melynek nyakán egy vasgyűrűs acél nyaklánc volt, Wittenberger János glógóváci tanítóhoz szegődött és azt hazáig kísérte. A kutya tulajdonosa a tanítónál ezt átvetheti.

— **Bérmajándék** legszebb, legizlésebb és legolcsóbb áron kapható óriási nagy választékban Weinberger Ferenc jóhírű szolid ékszerészünknél Andrassy-tér, Központi szálló épület. Ugyanott egy jó házból való fiú, tanulónak felvételt.

— **A férfi divatcikk**ek beszerzésére alkalmasabb bevásárlási forrást nem találhat, mint Porter Vilmos Nagy Áruházát a Szabadságtéren. Igazán bámulatos, hogy oly rendkívüli jutányos árak mellett a közönség igényeit annyira ki lehessen elégíteni, mint az Porter Vilmos Nagy Áruházában tapasztalható.

— **Bérmálási ajándékul** legalkalmasabb az állandó értékkel bíró ékszertárgy és ilyet legelőnyösebben vásárolhat Kun József ékszerüzletében Arad, Andrassy-tér, Reinhart-palota. 1395

— **Parketta** tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

— **x— Pármai ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyanígy, hogy még a legérzékenyebb arcbőrök is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 dr. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készít: Szabó Béla piperezszappangyáros, Miskolc. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

— **x— A hölgyek eleganciájáról** legjobban az ékszer ipar gondoskodott, mert majdnem minden testrész díszítésére egy ékszertárgyat talált fel, mint pl. a fej ékszerei: a korona, a diadéma, a fülnek a fülbevalók, a nyaknak az aranynyakláncok, a mellnek a melltűk, a deréknek a hosszú nőiláncok és nőiőrak, a karnak a karláncok, az ujjnak a gyűrűk, a szemnek a szemüveg. S mindezen felsorolt ékszertárgyak a közlő bérmára, ajándékul, a legdivatosabb, legizlésebb kivitelben, dus választékban és meglepő olcsó árak mellett beszerezhetők Farkas Streicher cégnél. Különbejárat az ékszerüzletbe Tökély-tér 1. Bejárat a zálogházba Lázár Vilmos u.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentett kereskedő. Egy nagyon régi, öt év óta huzódó ügyet fejezett be ma jogerős ítélettel az aradi törvényszék. Főhrer Simon

volt aradi kereskedő, jelenleg kereskedelmi utazó ellen a Viktória takarékpénztár feljelentésére avval vádolta az ügyészség, hogy a lakásán, Trombita-utca 26. szám alatt, továbbá az ürlételeben Közép-utca 15. szám alatt bíróság lefoglalt ingókat, butorokat és árukat a végrehajtás foganatosítása előtt jogtalanul eladott. Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás Fábán Lajos dr. ítélőtáblai bíró elnöklése alatt. Itt kiderült, hogy a butorok az anyósás voltak, s hogy ő összes hitelezőit kielégítette, kivéve a Viktóriát, melynek száz és néhány koronával volt adósa. Fikker Károly ügyész ezek után elejtette a vádat, mire a törvényszék felmentette Főhrert a vád és következményei alól.

§ Elítelt lázongók. Valóságos lázadáshoz hasonlított az a jelenet, mely az idén tavasszal játszódott le Kőrös községben. Az alispán rendelkezése a községi őrök egy rendőri kíséretében össze akarta írni azokat a statisztikai adatokat, melyek a képviselőválasztási jog reformjához szükségesek. A szociálisták által felbujtott nép azt hitte, hogy ez az adatgyűjtés nem más, mint titkos képviselőválasztás, a miért a nép az őröket nem engedte be a házhoz, sőt megveréssel fenyegette. Tizenöt kőrösi ember került hatóság elleni erőszak miatt a kisoronjárás bíróság elé, mely mint elsőfokú hatóság 80—80 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat. Az elítéltek ezt az ítéletet megfellebbezték s ma az aradi törvényszék felelőválti tanácsa Gallu bíró elnöklése alatt helyben hagyta az ítéletet.

Aradi adóreformok.

(Javaslat a polgármester-kongresszusra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 24

A törvényhatósági városok polgármesterei és főbb tisztviselői — mint irtuk — május hó 30-án Nagyvásáron értekezletre gyűlnek össze, hogy tanácskozzanak közös érdekeik előmozdításán. Közigazgatási körökben élénk érdeklődéssel tekintenek a polgármesterek gyűlése elé, mert a szönyegre kerülő ügyek között van több nagyfotosságu, melyeknek megvitatása erős érdekében áll a magyar városoknak.

Aradról Institoris Kálmán kir. tanácsos polgármester és Lőcs Rezső adóügyi tanácsnok vesznek részt az értekezleten. Az értekezlet tárgysorozatába fel van véve a **házasdó rendezése** is, amelyet Lőcs Rezső fog ismertetni az értekezlettel. Az ügy rendezése az ő eszméje volt s ő volt az, aki erre a kérdésre felhívta a városok figyelmét.

Ezenkívül van a tárgysorozatnak két pontja, melyek eszméje szintén Aradról indult ki. Az egyik Arad sz. kir. város polgármesterének indítványa a **kőszó hátralékok behajtása** tárgyában, a másik ugyanannak indítványa az adóbehajtás ügyében a városokhoz intézett megkeresések szabályozása és egyszerűsítése tárgyában.

Az utóbbi indítvány magyarázatául szolgáljon az, hogy évente körülbelül 150,000 koronára tehető azon adóösszeg, melynek behajtását más városok és különösen községek kérik megkeresés útján. Ebből az évi átlagos összegből azonban alig lehet tíz százalékot behajtani, a többi kilencven százalék részint egyáltalán nem tartozik, részint már kifizette, részint pedig azért nem hajtható be, mert ott, ahol az adóval tartoznak, vagyonuk van, s így elsősorban ott volna az adó behajtandó. Különösen a szőlőbirtokosokkal van sok ilyen baj, mert ezek jobb szeretik, ha a szőlőik után fizetendő adókat a városban fizethetik.

Statisztika készült Aradon arról, hogy öt

év alatt 952,000 korona idegen adó állt behajtás alatt, ebből azonban a fenti körül 754,000 koronát nem tudták behajtani. Példárra, hogy 1902 ben 2226 ember ellen vételegen adó behajtás elrendelve, ebből csak 2000 embert hiába zaklattak a végrehajtók, ugyancsak a fenti okok miatt.

Tekintve azt is, hogy átlag minden éert háromszor kell végrehajtani és hogy ilyen évente 6000 fölösleges eljárás folyik, nekünk két külön végrehajtót kell tartanunk a visszas állapoton úgy akarnak segíteni a minisztert megkérjük bizonyos reform be- léptetésére. Azt kérik nevezetesen, hogy jesszék ki a vidéki városokra is azt az 186. évből származó rendeletet, mely jelenleg csak Budapestre nézve áll fenn s mely azt tálja, hogy csak olyan egyének ellen vállnak el idegen adó behajtást, akikre nézve idegen hatóság igazolja, hogy ott ő náluk illetőnek vagyona nincs, hogy az adót ott ő ki nem fizette és végül, ha közlik az illető lakcímét. Ugyanezen rendelet arra itasítja a hatóságokat, hogy mihelyt az ően adó befolyt, arról értesítsék a megadó városot.

NAPIREND.

Május 25. Szerda. Róm. kath. naptár: Orbán. Protestáns naptár: Orbán. — Görög-keleti naptár (május 2.): Epifán. — A nap két 3 óra 56 perckor, nyugati óra 24 perckor.

Kölosay-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán éombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtök és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnapokon zárva. Helyiség: Ereklumzeum helyisége lett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek adra küldött táviratai szerint a mai napra a következőjárás várható: Hűvösebb, délen, keleten, sok helyűcsapadék.

Május 25. Az aradi izraelita jótékony négyikongyűlése délután 4 órakor (Hitközségi épület.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 24.

Delitőzsde. Buzakínálát mérsékelt, vételkedv rtőskodó. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázszerű forgalomba, változatlan árákon. Egyéb gabonánem változatlanok. Időjárás esős.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$ olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza májusra	8.30—8.35
Buza októberre	8.62—8.65
Roze októberre	6.70—6.71
Zab májusra	5.49—5.45
Zab októberre	5.63—5.64
Tengeri májusra	5.10—5.11
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Repce augusztusra	11.—11.14

Zárás 5 órakor:

Buza májusra	8.30—8.35
Buza októberre	8.74—8.75
Roze októberre	6.80—6.81
Zab májusra	5.40—5.45
Zab októberre	5.70—5.71
Tengeri májusra	5.10—5.15
Tengeri júliusra	5.22—5.23
Repce augusztusra	11.—11.16

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	644.75
Magyar hitelrészvény	755.50
Leszámitolbank részvény	453.50
Rima-Murányi vasúti részvény	492.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	639.25
Közuti vasút	578.—
Városi villamos vasút részvény	333.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelen.

— Május 24. —

Magyar elstrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban (20—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 121—122 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 119—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 118—119 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 116—119 fillérig.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, május 24.

A múlt heti esőzést követő szeles időben a föld hamar kiszáradt és a vetések állása továbbra is bonyolító.

Több helyen a buza és árpa szép zöld színű, de magassága alig haladja meg a fél métert, sok helyen még alacsonyabb. A tengerit, mely szintén gyengén áll, több helyen kapálják már.

Gyenge hozatal, a gazda féltve őrzi gabonáját, mert az új termésre igen rossz a kilátása.

Mintegy 600 mm. buza és 800 mm. tengeri jóval a napi áron felül került vizimolnáraink és napi fogyasztóink kezébe.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona és tékben:

Buza I-ső minőségű 7.70—8.00.

Buza közép 7.40—7.60.

Tengeri 4.70—4.90.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Árpa névleges jegyzés 5.30—5.40.

Zab névleges jegyzés 5.20—5.30.

frányzat változatlan.

Szeszüzet.

— Május 24. —

Mai jegyzéseink: Kész árú nagyban nyers szesz 149 korona, kicsinyben 152 korona; finomított szesz nagyban 152 korona, kicsinyben 154 korona hordó nélkül. per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrt szesz 12.80—13— korona mmásánként.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL Budapest felé indul:	ARADRA Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.25	Gyorsvonat délelőtti 12.12
Gyorsvonat délután 4.16	Személyvonat d. u. 3.29
Személysz. tv. d. u. 4.51	Gyorsvonat este 7.04
Személyvonat este 9.30	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.25	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.22	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.02	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.01
Gyorsvonat este 7.11	Radnáról vas. és ün. e. 8.07
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. e. 12.17	Személyvonat d. u. 3.42
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 4.50	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 6.59
Személyvonat d. u. 4.06	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.27	Vegyesvonat délelőtti 11.—
Gurahoncig szv. d. u. 4.25	Személyvonat este 6.49

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01	Kétegyháza felől este 6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14	Mezőhegyes felől reg. 5.48
Battonya felé d. u. 12.30	Battonya felől d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32	Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23	Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40	Borosjenő felől este 9.14

CSARNOK.

Déliab.

Ira: Tutsekne-Berheft Lilly.

[4]

(Vége.)

A ház is megelégnék ezalatt. A cselédség talpon van már. Tamássyné a konyhában osztogatja rendelőit.

Rózsai pedig mélységes, borús gondolatokba merülve, néz ki az ablakon.

Olyan egyszerűnek látszott minden. Behunyta szemekkel, leeresztett függönyök mögött; oly közel az élet üdvössége. S hogy megint

szeretni, dédelgetni fogja valaki, hogy újra boldog lesz majd, s hogy lesz valaki megint, a kit a szeme ragyogásával, az ajka mosolyával megígéz. Hogy feltámadt minden a mit eltemetett felélednek az édes, boldog órák.

És elfoszlott minden. Oly roppant messze, oly roppant távol állnak ők egymástól, oly idegenek egymásnak. S a valóság oly roppant messze elmarad az álmok és remények mögött.

Pedig a világ nagyon üres és szomorú. A napok egyformák. Az emberek nem törődnek egymással. Egy-két bók, egy-két lángoló tekintet minden, a mit a környék társaságában ünnepeket menyecske kap osztályrészül, s aztán semmi, semmi. Feltalálni az édent, és elveszteni örökre! És aztán keresni egyre, lázadó vágyakkal, beteges makacssággal, hasztalanul.

Hisz oly keveset kíván ő. Csak egy kis napfényt, egy parányi szerelmet, egy csepp boldogságot. Semmi mást. Nem csábítja hiú nagyra-vágyás, hóbortos, szeszélyek. Csak egy férfit vár, a ki megváltja a bus, kétségbeesztő magányból, a ki betöltse szerelmével árva életét.

És mindennap jobban elhalványul a remény, mindennap idegenebb lesz előtte a férfi, a kit várt s a kit szeret is talán, úgy lehet. Valami tompa, álomszerű zsibbadás fogja el érzékeit.

S az idő mulik, egyre mulik. Az erdő, a mezők felöltik minden pompáját a közelgő nyárnak. Fejlődik az élet.

Mintha gyorsabban dobogna a szív is ilyenkor. Mintha az arcok kipirulnának és felvillannának a szemek.

Rózsai jól látja ezt, az ebédnél a szobában, a kertben, a szabad ég alatt.

Csak ők nem tudják: Lail és Eliz. Vagy mégis? Talán tudják már? Talán az öntudat édes hajnsa feldereng a homályos ábrándok ködéből?

Rózsai sápadtabb lett kissé. Ideges és türelmetlen sokszor. Avagy szórakozott.

De a többiek nem igen törődnek vele, úgy látszik Tamássyné bosszan elnézi a fiatalokat, jóleső derűvel a lelkében.

Lám, ezek is boldogok lesznek! Ezek is átélnek a szerelem tündérvilágának küszöbét. Hogy megcsalódjanak aztán. De az élet rendje ez, s a boldogságuk nem kisebb azért. Csak a képzelmek szertelensége vész el utóbb. S a lázas üdvösséget csendes, békés elégtelenség váltja fel.

Ó, most már tudják ők, hogy szeretik egymást! Rózsai éles szemével meglátja ezt.

Most már mindennek vége.

S odakint, az udvaron, a fák alatt sétálnak ketten.

A lány kezd beszélni halkán.

— Olyan csodálatosan történt mindez, látod! Mintha csak rózsás álomként tűnne tova az élet. És mégis, — én azt hittem előbb, hogy engem meg se látsz és nem is veszel észre, azt hittem, mást szeretsz, másra gondolsz mindig és örültem neki, hogy boldogok lesztek, akkor! Különös ez, ugye? Azt hittem, Rózsit szereted.

A fiú meglepetten, eltűnődve néz reá.

— Rózsit? Ó, dehogy! Nem is tudnék aszszonyt szeretni. A ki másé volt már.

Nyers, tisztá, megdönthetetlen igazság ez. Érzik mind a ketten.

S odabent a szobában egy szép ifju aszszony dül a pamlagra és sir, zokog, fájdalmas kétségbeeséssel, eltemetett boldogságát siratja.

Mert az érzések pusztító vihára letör néha egy ágacska, egy levelet az élet fájáról is...

IDEGENEK ARADON.

— Május 24. —

Fehér Kereszt szálloda. Ernő Erő intéző Békés. — Kovács László birtokos Zenta — Hepke Artur magánzó Fehértempom. — Weiner Miksa utazó Bécs. — Schönwald Imre ékszerész Pécs. — Temesváry I. dr. ügyvéd Temesvár. — Löwy Béla kereskedő Temesvár. — Frank Mór utazó Bécs. — Kathrein János utazó Aussig. — Spitzer Miksa utazó Budapest. — Koncz Frigyes ezredes Lugos. — Kemper Miklós utazó Bécs. — Lust Armin utazó Budapest. — Altar Berthold utazó Bécs. — Bretz Agoston utazó Bécs. — Góber Zsigmond utazó Bécs. — Winter Fülöp utazó Bécs. — Jancsa Ignác utazó Bécs. — Dietrichstein Mór utazó Bécs. — Péter Albert utazó Budapest. — Auerstein Gyula utazó Budapest. — Gyenge Mihály utazó Budapest. — Knar Ede utazó Budapest.

 Kérjük a t. közönséget, egy helybeli, minden hirdetésünket utánzó könyvkereskedés reklámjait czégünkével össze nem téveszteni.

Bérma ajándéknak

rendkívül alkalmas

imakönyvek

a Hock János

bérma-imakönyvei

és

Hock Imakönyve

a serdülő ifjuság részére.

Hock J. ifjusági imakönyve: vászonkötésben 2 kor., chagrin-bőrkötésben 4 kor., párnázott igen finom bőrkötésben 5.50 kor., 6.50 kor., 8 kor. és 10 korona.

Hock János bérma-imakönyve: párnázott chagrin bőrkötésben 5.50, 6.50, 8 korona.

Hock János imakönyve felnőttek számára bőrkötésben 5.50 kor., párnázott finomabb bőrkötésben 6, 7 és 8 kor., párnázott borjubőr kötésben 12—14 kor. és 20 korona, bőrtokban 24 kor.-tól 30 kor.-ig.

Több mint 100

különféle bekötésben

kaphatók:

INGUSZ I. és FIA

könyv- és papirkereskedésben Aradon.

Üzlet:**Andrássy-tér 13. szám**

Minoritapalota.

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József**Gyári műhely:****Batthyány-utca 32. sz.**

saját ház.

Telefon 321. szám

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Épület horganydombormű és diszmű bádogos.

Csatornázási, vízvezetéki, fürdő szoba, légszeszfürdő kályhák berendezési vállalata.

Fémáru gyár

Electro Chemiai galvanizáló, ezüstöző, nikelező, rezesítő és fémesítő intézet. Avult edények ujbolí czinezése.

Jégszekrénygyártás

Háztartási, vendéglősök, mészárosok, cukrászok és ipari célokra.

1386

Saját készítményű legújabb szerkezetű üveg-jégszekrények

és teljesen szétszedhető erős horgannyal bélelt jégszekrények, melyek kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Nagy raktár mindennemű háztartási és konyhaberendezési cikkekből ugymint bádóg és zománczott főző edényekből, asztali és függő lámpákból. — Fürdő kádak, ülő és gyermek kádak, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésebb és díszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Schicht-szappan

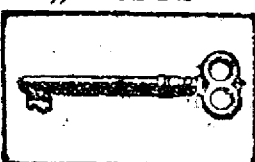
„szervus“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb, a legelőnyösebb szappan. — Minden kereskedelmi részletről mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

10263/1904.

Hirdetmény.

Az 1904. évi április hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. páz-ügyőri biztosság által beterjesztett összeirási jegyzék 10 drb. ívét, az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az ere vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1904. évi május hó 20. napjától számítandó 8 napra a igazgatási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlén azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint: Kréz Vincze, Kréz János, Izsák Ignác, Weisz Ignác, Engel Gyula, Dür Gusztáv, Blesz János és Meste András, Török Márton, Krenyiczki Julia, és Varga István a kik italmérési engedélyt kaptak nemcsak megtekinthetik, hanem az azokhoz kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket. Arad, 1904. évi május hó 14-én.

A városi tanács.

Feltűnő újdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a csónanyzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

223

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**Bérmálási és koszorus leány ruhákhoz**

alkalmas anyagokat ajánlunk, ugymint

mosó selyem battisztok

minden színben dupla széles méterenkint 70 kr.

Dupla széles selyem Crepp de Chin

legújabb anyag méterje 4 korona, szinténtén minden színben kapható.

66

Minden szín tiszta selyem Luisien 90 krajczár métere.**Rosenblüh H. és Társa.**

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

70706—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírre tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomások 1. évi május hó
Kis-Czell 27-én d. e. 9 óra
Budapest, 1904. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Figyelem!

Megérkeztek színes

bőr-különlegességek

dus választékban minden színben. shevreaux, boks és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női mintacsip-csapatok 087

Arad, Szabadság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

Férfiak**ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meg hozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azoknak akarja megmenteni, a kik kezelése széljéből az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

1484

A Budapesten székelő Hazai Leszámitoló és Takarékszövetkezetelőnyös feltételek mellett folyósít $\frac{1}{4}$ -évenként $2\frac{1}{2}$ vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi részletekben törleszthető annuitásos**SZEMÉLYKÖLCSÖNÖKET**

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak; továbbá

TÁRCZAHITELKÖLCSÖNT

nyújt kereskedőknek; ugyancsak

JELZÁLOGHITELKÖLCSÖNÖKET

10 évtől 65 évig terjedhető visszafizetésre bármely összeg erejéig engedélyez egy elsőrangú hazai pénzügyi intézet útján a legkedvezőbb feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál vezérképviselőnk,

SZILÁGYI GYULA

Arad, Andrassy-ut (Reinhart-ház.)

3372

MEGJELENT!

Vásárhelyi Béla:

Arad jövője

ezimű nagyérdekű röpirat.

Ára 80 fillér.

Vidéki előfizetőinknek kívánatra ingyen és bérmentve küldi az

ARADI KÖZLÖNY

kiadóhivatala.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni Konstant. Eisele névre Stuttgart Ludwig-strasse 56. „E. 87“ jelige alatt. 500

7710—1904. kh.

Hirdetmény.

A magasabb légrétegek kifűrésztése céljából Európa legtöbb államában időről időre kisebb 1—2 méter átmérőjű gummiléggömböket eresztenek fel, melyek gázzal vannak megtöltve és automaticusan működő iríkszerűekkel vannak ellátva.

Az e részben kísérletezések eredménye azonban csak akkor vezetnek, ha ezen készülékek felhalmozatnak, a találó részéről mindennemű megrongálástól megóvatnak és a felbocsátó helyre vissza is küldetnek.

Hogy tehát a szóban forgó léggömbök felbocsátásával kitűzött tudományos célok lehetőleg elérjessenek, a netán Magyarország területén észlelt ilyen léggömbök elfogására és kezelésére nézve a következő utasításokat szorgalmaznak zsinórmértékül:

Ha valaki egy ilyen léggömböt még a levegőben észre vesz, keresse fel azt a helyet, ahová a földre leereszkedik, oldja meg és minden nyílt tűz távoltartása mellett bocsássa ki a gázt belőle olyképpen, hogy a töltő tömlő felfelé álljon; aztán óvatosan vágja le a rendszerint fém, parafa vagy kőszár dobozban található készüléket, a nélkül, hogy ezt felnyitná, vagy megsértené. A legtöbb esetben a léggömb már a levegőben szétreped és a készülék az ereszkedő ernyő segítségével jut le a földre, miközben a fák könnyen felfoghatják.

A léggömbnek ekkénti elfogása ese én a készülékhez oda kötött levélboríték felbontandó s az abban levő távirat a legközelebbi távirat hivatalhoz juttatandó; ezen táviratnak tartalmaznia kell annak a pontos címét (név, helység, járás, postaállomás), aki a léggömbben elhelyezve volt készüléket őrizetbe vette. Az ezen táviraton kívül a léggömbben található kérdő ív is lehetőleg gondosan kitöltendő, de ez csakis azzal a ládával együtt küldendő el, a mely a most jelzett távirat feladása után pár nap múlva a készülék megtalálójához érkezni fog. A találóhoz érkezendő ládába aztán a készülék és mellék alkatrészei a hozzá mellékelt utasítás szerint becsomagolandók és azonnal postára feladandók.

Az, aki a készüléket visszaküldi, öt márká jutalom díjat kap, s ha a léggömb elfogása különösebb fáradsággal járt, a miről a kérdő ívben említés teendő, aránylagosan többet; ezenkívül minden készíradás megtérítetik.

Ellenben ki nem adatik semmiféle jutalom a találónak, ha szándékos rongálás vagy a készülék kinyitásának szándéka lenne konstatalható.

Arad, 1904. évi május hó 19.

Sarló,
16kapitány.**MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRÉ MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE****MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem csúcsos kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szepitő májfoltot, bőrtörést (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis ezen készítménynek valódiak, a melyek színeses védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

1075

Margit szappan 70 fillér.

Margit pender 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pinter Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs. Apáczán: Bonomi Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Árpád, Klekén: Ifj. Pekker István, Földes: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Győrökon: Masznyik Dániel, Kis-Jenő: Bayer György, Kevermesen: Schlegl Pál, Kunagóán: Fejes Lajos, Körtökon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzóros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Koksán János, Pankotán: Fosevitz Gusztáv, Pityarökon: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tancson: Kuntz János, és Új-Aradon: Tornaigó Géza urak gyógyszerárakban.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen **PAGLIANO GIROLAMO** tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: **PAGLIANO GIROLAMO** egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Minden nagyobb gyógyszerárban kapható.

Raktár: Gutori Földes Kelemennél.

Hirdetés.

Vb. Vámos Józsefné m.-pécskai cég csődtömegéhez tartozó és a két rendbeli csődeltárban 1—168 illetve 187—197. tételek alatt összeírt női és férfi divat és rövidárak, amelyek beszerzési ára 2202 kor. 1 fill., csődeltári becsértéke pedig 1796 kor. 23 fill. az aradi kir. törvényszéknek mint csődbíróságnak 6665—904. számú végzése alapján nyilvános ajánlati verseny útján eladatnak.

Venni szándékozők ajánlataikat 1904. évi június hó 4-ik napjának d. e. 10 órájáig a becsérték 10%-ának vagyis 179 kor. 62 fillérnek bánatpénzül való befizetése mellett alólírt csődtömeggondnoknál nyújtás be írásban vagy jelentsék be előszóval. Az írásbeli ajánlatok ebben a határidőben fognak felbontatni.

Az ajánlattevők ajánlata feltétlenül kötelezi, alólírt csődtömeggondnok ellenben az ajánlat elfogadása által csak akkor lesz kötelezve, ha az elfogadáshoz a csődbíróság jóváhagyólag hozzájárul. Azok, akiknek ajánlatát a csődbíróság nem fogadta el, bánatpénzüket a bíróság határozatának kézbesítése után az alólírt csődtömeggondnoktól visszavehetik.

A vevő köteles ajánlatának a csődbíróság által történt elfogadásáról való értesítése után 48 óra alatt bánatpénzét a teljes vételári összeg erejéig kiegészíteni és az áruraktárt átvenni úgy, hogy a raktárral szolgáló üzlethelyiség ezen idő alatt kiürítették. Az árak mennyiségeért, minőségeért és értékeért a csődtömeg nem szavatol. A vétellel kapcsolatos illetékek a vevőt terhelik. Az áruraktár az ajánlatok megtételére kitűzött idő alatt hétköznapiokon az irodai órák alatt megtekinthető.

Kelt M.-Pécskán, 1904. május hó 19.

Dr. Szöllösi Zsigmond,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

1444

Költözködésre

ajánljuk általánosan elismert

Rovarporainkat

melyek bolhák, svábok és poloskák irtására
biztos hatással bírnak.

Kapható:

30, 50, 1.—1.50, kor. dobozokban, és kimérve.

118

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

Ház építés.

Csermőn a rom. kath. lelkész részére építendő lakásra pályázatot hirdetünk. A pályázat határideje 1904. május 28-ika. Írásbeli zárt ajánlatok alólírottakhoz küldendők. Szóbeli ajánlat, május 28-án délelőtti 11 órakor Csermőn lesz megtartva. A beérkezett írásbeli zárt ajánlatok vagy szóbeli ajánlatok közül bármelyik fogadtatnék is el, az csak a püspöki hatóság jóváhagyása után emelkedik érvényre. Terv, költségvetés és feltételek Csermőn Mauró Józsefnél betekintheők. Pályázók akár írásbeli akár szóbeli ajánlatot tesznek, költségre semmiféle igényt nem tarthatnak.

Csermőn, 1904. május hó 16-án.

1418

Mauró József,
Vertán Ernő,
Keresztes Lajos.

828—1904. sz.

Buttyin község előljáróitól.

Árlejtési hirdetmény.

Buttyin község előljárósága a község által a telekkönyvi hatósággal felruházandó kir. járásbíróság és fogház elhelyezése 39209 korona 88 fillér előirányzati összeggel építeni szándékolt bérház építésének vállalati uton való kiadására Buttyin községhezánál 1904. évi június hó 4-ének délelőtti 10 órájára árlejtési versenytárgyalást hirdet.

Miről a vállalkozni kívánók azzal értesítettnek, hogy az árlejtési tárgyalás szóbeli, és az ezen résztvenni kívánók az előirányzati összeg 5%-át készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban bánatpénzül letenni tartoznak.

A tervek, költségvetések és építési feltételek Buttyin községhezánál jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Buttyin, 1904. évi május hó 19-én.

1429

Az előljáróság.

Az egész világból jövő

hálaíratok és elismerő levelek fényes bizonyítást tesznek arról, hogy a

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

szeples, májfolt, bibircs, bőrvörösség és mindennemű arcztisztítási ellen feltűnő jó és utólrhetőlen készítmény. A bőrbe rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő. Nappal is használható!

Egy tégely ára 1 korona.

Aradi Ibolya-crém szappan 70 fill.

Ibolya-hőlgypor fehér, rózsa és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 1 kor.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

118

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Hauer Lajos (Gaj), Kossuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerészek urak és Vojtek és Weisz droguista uraknál.

Figyelemztetés: A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Berakóleányok tanulólanysok és Lapkihordók

felvételnek

a kiadóhivatalban.

240—1904. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Alsó maros-parton lévő s eddig Kintzig János által bérelt 11. sz. 900 □ öltérületű felerakóhely bérbeadása iránt folyó évi május hó 30 án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: Négyszögölenként 70 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1904. évi május hó 16 án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s.k.
aljegyző.

Szegmagasabb nyereség

érhető el, ha az egyedüli gyártási jogot megszerezzük abrakvályuk önitatóval, Reising-féle szab. cement hornyolt cserép — legújabb rendszerű — cementfalkövek, s alakkövek stb. továbbá mészhomoktégla gyps stb. gyártására melyhez teljes legújabb rendszerű tervezettel szolgál

3362

Ludvig Nicol, München X.

Mikalakai téglá és cserépgyári telep.

Győgtulajdonos: POLLÁK JÓZSEF.
gyarmatáru nagykereskedő Aradon.
Városi Iroda: Telephon:
Haltér 1. szám. 255. szám.

Tégla,

bármily mennyiségben olcsó és kedvező fizetési feltételek mellett telepünkön kaphatók. A téglát fuvarosainkkal házhoz szállítjuk. 1298

A maga nemében páratlan jó hashajtó szer az

„ALVO“

tabletta. — Felnőtteknél és gyermekeknél egyaránt kedvelt. Az „ALVO“ tabletta rendkívül kellemes ízű és fájdalom nélkül hat. A gyomorban rögtön feloldódik.

— Minden doboz használati utasítással van ellátva. —
Ára egy doboznak 90 fillér.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „SYLOL“ az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatás-
sal bír.

Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti! A testsúlyt

gyarapítja! Heptikás embereknek valóságos megmentője:

Ára egy üvegnek 3 korona.

162

Kizárólag kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Klein Ignác

gépharisnya kötődéje

Aradon, Lázár Vilmos-utca

Földes palotában (Fleisher-féle butorgyárral szemben.)

Felhívom a n. é. közönség figyelmét jól felszerelt

gépharisnya kötődémre,

melyet Aradon eddig még nem létezett gépekkel rendeztem be.

Elvállalok mindennemű új harsnyák kötését és fejelését u. m. keztyűk, kamáslik, alsósoknyák és alsóingek és minden kötőde szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árak mellett. 1112

10507—1904.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. t.-cz. 89. § a értelmében a f. évi 2 ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 2 ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben mer szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vízszablyozási költség, hadmentességi-díj, utadói és csatornázási költség tartozásait és munkás betegségy-pénztári hozzájárulásait azonnal fizessek be, mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 2 ik adórészlet pedig május hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtás díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 2 ik adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Arado, 1904. évi május hó 15 én.

A városi tanács.

Mindenkinek saját érdeke

aki a tavaszi idényre

divatos és izléses férfi-, fiu- vagy gyermekruhát akar vásárolni, az ne mulassza el az alkalmat és szerezze be szükségletét

FRANK LEÓ

férfi-ruha áruházában Aradon, Andrassy-tér 9. sz.,

(az új minorita-templom átellenében), hol most az új idény beálltával dus választéku raktár áll a legolcsóbb és legszolidabb árak mellett a t. vevőközönség részére felhalmozva.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb szövetekből és legdivatosabb kivitelben

saját műhelyemben készül, úgy, hogy a legkényesebb izlést is minden tekintetben kielégít.

Allandó nagy raktár hazai és külföldi szövetekben.

Szolid elv!

Figyelmes kiszolgálás!

Olcsó árak!

A kinek

ismeretség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vincellőre,
kertészre,
kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
sonorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

bérbeadni kíván

hírtokot,
házat,
vadászterületet,
halászatot,
telket,
kocsi,
lovat,

Aki

mindenkit vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetései

rovatait használja.

Mindennemű

sokszorosításokat íróképen méltányos ár mellett elvállalok. Farkas, Árpád-tér 8. 1396

Egy jó karban levő

hintó megvételre kerestetik. Ajánlatok Just, József főherceg-ut 10. II. emelet alá küldendők. 1499.

Butorozott szoba

külön bejárattal azonnal kiadó. Andrassy-tér 20. sz. 18. ajtó. 1874

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Szep lakás

két utcás szoba, előszoba (csatorna, vízvezeték) minden hozzátartozóval augusztus 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 1481

Német kisasszony,

gráci, óhajt gyermekek mellett alkalmazást találni. Cím a kiadóhivatalban. 1487

Fodrász-üzlet

más vállalat miatt rögtön eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1468

Országsszerte ismert**vizsgalapjainkból**100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
resztökös tokban küldve, a gyűjtődés
ellen védve. 100—750 drb a bérmentési-
térre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.**Inguusz I. és Fia**

kiadóhivatala Arad.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle paszományos és gombkötő árúban, u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok, selyem Ponponok és zsanillákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Divatos**női ruhák**

készen vagy rendelésre legolcsóbban

Tököl-téren,

1146

Prolich üzlete mellett készülnek.

11035—1904.

Hirdetmény.Arad sz. kir. város tanácsa, a m. kir. honvédelmi Ministerium értesítése nyomán, ezennel köz-
hírré teszi, hogy a honvéd nevelő és képzőintézetek II. csoportját képező pécsi és nagyváradi honvéd hadapród iskolák I. évfolyamába az 1904—1905. iskolai év kezdetén 100—100 fíj fog felvétetni.

Mirel az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a részletes feltételek a városi katonaiigazgatóhivatalban betekinthetők.

Arad, 1904 évi május hó 21. én.

A városi tanács

Gégner János

épület-, butor és portál asztalos

Aradon, Angyal-utca 21. sz.

Elvállal minden az épület-, butor és portál asztalos szakmába vágó új és javítási munkákat u. m. épület munkákat-, üzleti-, szoba és konyha berendezéseket, továbbá portálok felállítását jutányos árak és pontos kivitelben. Tervrajzok díjmentesen készítetnek. 1218

Ékszer-tárgyak

a közelgő bérnyúláshoz a legnagyobb választékban kapható csakis

DEUTSCH IZIDOR

órás és ókszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCA

Minorita-palota.

Ugyanott mindenféle más tárgyak megvételnek vagy átcsereitnek.

Veszek 1076

zálogczédulákat.

Telefon 438.

Kerékpár és varrógép

raktár.

Kalmár **** József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek, kerékpárok

kedvező részletfizetések

mellett kaphatók.

Készít telefon- és villanycsengő

berendezéseket. 1336

Nagy szakszerű javító-műhely.

VAJDA BENO

fogorvos

Arad, Szabadságtér színház épület.

Készít rágásra teljesen használható

műfogakat

4 koronától részletfizetésre is. Fogak plombirozása feltűnő oleoson jótállás mellett fájdalommentes foghúzás 2 korona. 1247

Uraságoktól használt

nyári és téli férfi ruhákat, háló ebédlő és más bútorekat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

1264—1904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Raubauer Ferenc új-szent-annai lakos végrehajtónak, Mócz Juon ó-szent-annai lakos végrehajtást szenvedett elleni 1068 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a világi kir. járásbíró területén levő, Aradmegyében fekvő, a 1. Az ó-szent-annai 456. sz. tjkvben A. + 1. sor (838—839.) hrsz. a. felvett 569. összei ásu beltelkes házra, mely fele részben Mócz Juon végrehajtást szenvedt és másik fele részben Boár Pálné szül. Drege-nics Szánda végrehajtás alatt nem álló tulajdonát képezi 879 korona, továbbá 2. Az ó-szent-annai 1267. számú tjkvben A. I. 1. sor, 1441/6 hrsz. a. felvett kenderföldre 22 korona és végül 3. Az ó-szent-annai 1290. számú tjkvben A. I. sor 6136—6137. c. hrsz. a. felvett szántóföldre 104 koronában ezen-nel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi június hó 23. napján d. e. 10 órakor Ó-Szent-Anna köz-ségházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 87 kor. 90 fillért, 2 kor. 20 fill. és 10 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes ér.ékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Világos, 1904. évi márczius hó 24-én, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

1489

kir. járásbíró.

ALAPITTATOTT 1890.**Augenstein K. Alajos**

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.